

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejemajo mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 v
za trikrat . . . " 10 v
za večkrat primeren popust.

Pravna oznanila, zahvale, smrtne izjave:
enostolpna . . . vrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petstvarsta po 30 vin.

Ishaja vsak dan, izvenredni no-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vezni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
be n.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Deželnozborskim volilcem mestne skupine Kamnik-Radovljica-Tržič!

Na željo zaupnikov S. L. S. v mestih Kamnik, Radovljica in Tržič je izvršilni odbor S. L. S. v svoji seji dne 20. t. m. soglasno sklenil, da kandidira pri nadomestni volitvi v tej skupini v kranjski deželni zbor dne 4. marca

Dr. Vinko Gregorič

primarij v Ljubljani.

Ime kandidata je znano širom slovenske domovine, saj je že neštetokrat pokazal globoko razumevanje mestnih razmer in interesov, za katere je tudi vsikdar nastopil z besedo in dejanjem. Gotovo bo častni mandat zastopstva lepih gorenjskih mest v najboljših rokah, ako ga gg. volilci poverijo **dr. Vinku Gregoriču**.

Izvršilni odbor S. L. S.

Dr. Ivan Šusteršič

načelnik.

Današnja številka obsega 6 strani.

Volilcem mesta Kamnik!

»Kamniški liberalci, ki so v dolgih letih svojega vladanja kamniško mesto vsepovsod skrajno zanemarili in spravili gospodarstveno na rob propada, napadajo neresnično, naravnost nesramno v volilnem boju v »Slov. Narod« in »Danu« gospoda dekana kamniškega in tamošnji zelo žilavi, delavni občinski zastop. Kaj vse je sedanji občinski odbor v dobrem letu svojega gospodarstva v rešitev in povzdigo kamniškega mesta storil, to je Vam razsodnim volilcem jasno, ker že živite v marsičem plod neumornega dela, ne da Vam je sedanji občinski odbor za vinar obšinske naklade zvišal. Pa tudi Vaši sosedje in ptujci, ki so v zadnjem času lepo Vaše mesto nosili, so polni hvale o napredku našega slovenskega št. 13.

— Obsodite te napade in odgovorite na nje jutri v torek z glasovnicami na ime: **Dr. Vinko Gregorič**, primarij v Ljubljani.

Shod S. L. S. v Radovljici.

V nedeljo ob pol 6. uri se je vršil v Radovljici shod somišljenikov S. L. S. v hotelu »Bastal«. Gospoda kandidata primarija dr. Vinko Gregoriča je volilcem predstavil gosp. vitez Josip Pogačnik s kratkim poročilom iz državnega zbora o davčnih reformah s posebnim ozirom na deželo in nje prihodnja dela. Dr. Gregorič je podarjal, da kandidira odločno na programu S. L. S., razvil svoj načrt o izboljšanju sosebno trgovskih in obrtniških interesov meščanov.

Oba poročila sta bila z velikim odobravanjem sprejeta, na kar so navzoči

volilci g. kandidata opozorili na najnujnejše potrebe mesta in mu zagotovili svoje glasove.

Posebno so meščani konstatirali, da so vsa leta liberalnega gospodstva v gospodarskem oziru bila čisto brezplodna in novega g. poslanca čaka v deželni zboru veliko zamujenega dela za radovljiške mestne interese.

Albanski kongres v Trstu.

Trst, 1. marca 1913.

Dopoldne, nekaj pred 11. uro so v veliki Dreherjevi dvorani otvorili splošni albanski kongres. Nabrlo se je bilo krog 100 udeležencev, a med temi so bili tudi Nealbanci. Nestrpnost negotovega pričakovanja je prekinila navdušenje, ki je prekipevalo, ko so razvili rdečo balkansko zastavo s črnim orlom, poleg katere so namestili še črnorumeni avstrijsko-cesarsko.

Kongres je otvoril predsednik pripravljalnega odbora Zurrani, ki je izrekel običajni pozdrav navzočim, naker so začeli z overovljenjem pooblastil delegatov in kolonij. Po primerno kratkih domoljubnih nagovorih delegatov Skandila in derviša Hime, je Zurrani kongres začasno zaključil in preložil nadaljevanje na popoldne.

Ob pol 3. uri popoldne je predsednik pripravljalnega odbora Zurrani zopet otvoril posvetovanja in kongres se je nadaljeval. Najprvo so volili predsedstvo. Bilo je precej mučno gledati, kako se zborovalci niso mogli zediniti, da bi sestavili odbor. Slednjič pa je uganjanje vendar uspelo tako daleč, da je bil izvoljen Hil Mosi predsednikom, bej Fajk Kónica in derviš Hima za podpredsednika, Evangel Paudeli in Fazil paša Kónica pa za tajnika.

Predsedoval je celemu kongresu podpredsednik Fajk bej Kónica, ker je bil žurnalist Hil Mosi tako hripav in prehlajen, da ni mogel govoriti. Kónica je pozdravil zastopnike albanskega plemena, ki so se sešli iz cele zemlje in pa one Nealbance, ki jih je zanimanje za usodo Albancev privedlo na kongres. Zelo navdušeno pa se je predsedujoči Kónica poklonil avstro-ogrski zastavi ter se spoštljivo spominjal osi-velega cesarja, ki je z italijanskim vla-

darjem vred prijatelj zatiranih Albancev.

Kongres je redigiral telegrame udanosti avstro-ogrskega ministru za zunanje zadeve, grofu Berchtoldu in italijanskemu di San Giuliano. Pozdravlja pa tudi mestni magistrat tržaški in se mu zahvaljuje za gostoljubnost in se klanja esarskemu namestniku princu Hohenlohe. Navdušenje je doseglo vrhunec, ko se je Kónica spominjal Avstrije in Italije. Ploskanja in odobravanja ni hotelo biti konec.

To navdušenje je zopet prekipevalo, ko so izvolili vrhovnega voditelja vseh Albancev, markiza Aulietta-Kastriota-Skenderbega — potomca slovitega Skenderbega — enoglasno častnim predsednikom. Starec je s silo prišel na oder in se je vidno ginjeno v izbranih francoskih besedah — albanski nikoli znal ni — zahvaljeval za zaupanje ter izražal želje, da vidi v Trstu zbrane odličnike izmed naroda, ki si sedaj ustvarjajo domovino. Izrekajoč na do uspeh, pozdravlja Avstro-Ogrsko, Italijo in Albanijo.

Na kongresu so bili navzoči kajpa tudi Nemci, in sicer — oficijelno. Nemške interese v Albaniji sta zastopala predsednik društva nemških prijateljev Balkana v Berlinu, Julius Schmied in dr. J. Schupf iz Monakovega. Prvi je reprezentiral industrijo in trgovino, drugi pa nemško vedo. Najbolj pa se je postavil navdušeni grof Taaffe, ki je kar naravnost povedal, da so prišli Nemci na kongres ne kot prijatelji, ampak kot bratje Albancev, izjava, ki so jo Albanci, ki so jo ravno razumeli, burno odobraval. Vzklikali so: »Živela Avstrija in trozvezja . . .« Ko pa so navzoči zborovalci konstatirali solidarnost s provizorično vlado in predsednikom Izmailom Kemalom bejem, je povzel besedo:

Škiro, profesor z napoljske univerze, ki je dokazoval, da niso barbari — Albanci, nego Srbi in Grki, ki pustošijo albansko deželo. Izrazil je svoje prepričanje, da se Avstriji in Italiji posreči pobiti ruske aspiracije na jadranskem obrežju.

Kucovlah Balamaze je povedal, da so Kucovlahi bratje Albancev. Madjar baron Nopcsa pa je čisto resno zatrdil, da so Madjari in Albanci strokovnega bratskega plemena. Ker je grof Taaffe isto zatrdil o Nemcih, imajo Albanci

LISTEK.

Roža svetlá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

»Vstani,« je dejal naposled, »in vedi, nečakinja, da si igrala svojo vlogo na način, ki je vreden mojega rodu, in da sem jaz, Salah-ed-din, ponosen nate. Vedi tudi, da bom uvaževal tvojo prošnjo kakor ne bi uvaževal nobenega drugega. Sedaj pa se moram posvetovati s svojim lastnim srcem in jutri ti jo uslišim — ali zavrnem. Tebi pa, ki te smrt čaka, in vitezu, ki si je izvolil umreti s teboj, dajem po starodavni postavi in običaju na izbero islamstvo in ž njo življenje pa čast.«

»Jo zavračava,« sta odgovorila Rozamunda in Wulf hkrati.

Sultan je nagnil glavo, kakor da ne bi bil pričakoval drugega odgovora in se ozrl kakor da zaukaže rabljem izvršiti svojo dolžnost. Rekel pa je stotniku:

»Odvedi ju; loči ju, pa skrbno straži, dokler ne dobiš povelja. S svojim življenjem si odgovoren zanje. Daj jima jesti in piti in ne pripusti, da bi se jima kaj žalega zgodilo.«

Stotnik se je priklonil in se približal s svojo stotniško vojakov. Ko sta se

pripravljala, da bi odšla z njimi, je Rozamunda vprašala:

»Bodi tako dober pa mi povej, kaj je z mojo prijateljico Masudo.«

»Umrla je zate; išči jo onstran groba« odgovori Saladin; Rozamunda pa si je zakrila obraz z rokami in vzdihnila.

»Kaj pa z mojim bratom Godvinom?« vzklikne Wulf; a na svoje vprašanje ne dobi odgovora.

Rozamunda se zgrudi Wulfu na prsi. In v priči neštevilne vojske sta se poljubila v slovo. Izpogovorila nista besedice, le Rozamunda je pred odhodom vzdignila roko in pokazala proti nebu.

Tedaj se je vzdignilo glasno šumenje med množico in njegovi glasovi so se zdeli, da se zlivajo v eno samo besedo: »Usmiljenje!«

Pa Saladin ni dal nobenega znamenja in odpeljali so ju v ječo.

Med tisoči, ki so opazovali ta čudni in pretresujoči prizor, sta bila tudi dva moža, zavita v dolge plašče — Godvin in škof Egbert. Trikrat se je pokusil Godvin približati prestolu. Pa videti je bilo, da imajo vojaki okrog nje-ga dana povelja, ker mu niso dovolili niti da bi se ganil niti izpregovoril. In ko je ob Rozamundinem odhodu skušal prodreti skozi njihove vrste, so ga zgrabili in trdno držali. Vsceno pa se mu je posrečilo zavpiti, ko je šla mimo:

»Nebeški blagoslov tebi, svetnica božja, — tebi pa tvojemu zvestemu vitezu!«

Rozamunda je vjela njegove glasove kljub velikemu hrušču, se ustavila in se ozrla; a videla ni nikogar, ker jo je straža potisnila dalje. Tako je šla naprej ugrabljajoč, ali ni bil to Godvinov glas, ki ga je slišala, ali pa je morda govoril kak angel ali pa le kak frankovski vitez.

Godvin je sklepal roke, škof pa ga je skušal potolažiti rekoč, da naj se ne žalosti, kajti smrt Rozamunde in Wulfa je častna nad vse in vredna, da si jo človek požel, bolj nego sto življenj.

»Res, res,« odgovori Godvin, rad bi, da bi mogel z njima.«

»Njuno delo je dokončano, tvoje pa še ni,« je rekel škof prijazno. »Pojdiva v šotor in poklekni. Bog je močnejši od sultana in znabiti najde On še vedno pot, da ju reši. Če bosta jutri zjutraj še živa, se oglašiva pri Saladinu za avdijenco, da ga prosiva milosti zanje.«

In šla sta v šotor in molila, kakor so jeruzalemski prebivalci molili za svojimi omajanimi in razbitimi zidovi, da bi bilo Saladinovo srce ganjeno, da bi vsem prizanesel. Ko sta klečala, vtopljen v molitev, ogne se zavesa in nek emir je stal pred njima.

»Vstanita,« je rekel, »pa pojdita z menoj. Sultan ukazuje, da prideta preden.«

Egbert in Godvin sta začudena odšla; peljali so ju skozi paviljon do sultanove spalnice, ki so jo straže za njimi zaprle. Na svilnatem ležišču je ležal Saladin, luč od svetilke pa mu je padala na bronasti, zamišljeni obraz.

»Poslal sem po vaju, Franka,« je rekel, »da poneseta moje izporočilo gospodu Balianu iz Ilulina in jeruzalemskim prebivalcem. Poročilo se glasi: Sveto mesto se podaj jutri in vsi njegovi prebivalci se naj priznajo kot moji ujetniki. Nato jim dam štirideset dni časa, da se odkupijo in ves ta čas se nikomur nič žalega ne zgodi. Vsak možki, ki plača deset zlatov, sme svobodno oditi, in dve ženski ali deset otrok štejejo kot en možki. Izmed revežev jih sedem tisoč tudi lahko svobodno odide, če plačajo trideset tisoč bizantinskih zlatov. Oni pa, ki se preostanejo ali nimajo denarja ali za odkupnino — pa v Jeruzalemu je še vedno veliko zlata — postanejo moji sužnji. Tako se glase moji pogoji, ki jih dovoljujem na poslednjo prošnjo moje nečakinje gospice Rozamunde in sicer edino na njeno prošnjo. Izporočita jih gospodu Balianu ter mu velita, da me čaka ob zori s svojimi prvimi uglednimi možmi ter mi odgovori, ali ga je volja sprejeti te pogoje v dobrobit ljudstva. Ako ne, se napad nadaljuje, dokler ne bo mesto kup razvalin, ki bodo krili kosti njegovih očetov.«

(Dalje.)

torej za brate Nemce, Kucovlahe in Madjare.

Francoski je govoril tudi princ Ghika, ker ne zna albanski. Sicer se pa Ghika ne čuti menda več Albanca, ker je navzoče Albanec apostorofiral z »Vi«, ne da bi bil sebe kedaj omenil in rekel »mi«. Sicer pa je zelo bojevit in hoče, da se Albanci udarijo s sovražniki. Vendar, ki si ga izbere narod, bi mogel biti le francoski, angleški ali švedski ple-mič.

(Albanec iz Arbanasov (Borgo Eriz-zo) pri Zadru je zastopalo odposlan-stvo, dasi ni bilo povabljen. Vsaj tako je zatrjeval nekemu žurnalistu vodja Marušić (I), ki je precej zabavljaj na prireditve.)

Po prečitanih telegramih, katerih omenjamo samo telegram znanega Chlumeckega, ki obžaluje, da se kongresa ne moreu deležiti, je Kónica zaključil zborovanje prvega dne, slovesno izjavljajoč, da se nikoli nobeden Arnaut ne poda ne Srbiji ne Črnigori.

× × ×

Oficielno poročilo o kongresu.

Albanci nameravajo protisrbsko vstajo.

Med pozdravnimi brzojavkami, došli mi na albanski kongres, se nahaja tudi ena od laškega zunanjega ministra di Sad Giuliano, ki želi Albanciji svobodo in blagostanje, in uredništva »Reichspost«.

Predsednik prebere na dopoldanskem zborovanju neko pismo iz Skadra, v katerem je rečeno, da je bilo pri Brdici 600 Srbov vjetih. Pot iz Skadra v Mirdito je prosta. V Mirdito so poslali iz Skadra Albancem 10 topov. Zborovalci so nazdravljali hrabrim braniteljem Skadra.

Reverend Fan Noll iz Bostona slavi v poetičnem govoru vrline Albancev. Spominja se, kako Albanec podpira cesar Franc Jožef. (Burno ploskanje.) Slavi branitelje Skadra in Janine. Hočemo, da postane vse ozemlje, v katerem prebivajo Albanci, albansko. Četudi bi sovražnik Skader vzel, bo ostal Albancem. (Viharno odobravanje.)

Opoldne se je vršil v Excelsior-Palace-hotelu diner, katerega so se med drugimi udeležili Feik bej, grof Taaffe, general Topčani paša, baron Nopca, arhimandrit iz Rumunije Balamaci, baron Dungern iz Crnovica, reverend Noll, derviš Hima, urednik Freundlich, Hil Mossi, Zuranni, inženir Hössler z Dunaja etc.

Predsedstvo kongresa se je poklonilo tudi cesarskemu namestniku Hohenlohe, ki je dejal, da upa, da bo Albanija Avstriji dober sosed.

Predsednik Feik paša je v svojem pozdravnem govoru dopoldne cesarja Franca Jožefa med viharnim ploskanjem imenoval »cesarja osvoboditelja«.

Popoldne govori Pal Gjergja (Djordje) iz Dalmacije in pravi, da hočejo Albanci z orožjem v roki osvoboditi svojo domovino, konča: »Živio Skader!« »Živela Janina!« »Živel Tara-boš!« »Živela Velika Albanija!«

Lehova iz Constanze slavi Avstrijo in Italijo, ki sta Albanijo od Srbov osvobodili. Da je Severna Albanija padla Srbom v roke, je krivda mladoturkov, ki so Albance pustili brez orožja. Tudi so osvojili Malisori, ki so se izpočetka bili na strani Črnogorcev, zdaj pa so na strani Albancev.

Feik bej slavi Essad pašo, branitelja Janine in Hasan Riza beja, branitelja Skadra.

Iz Kroje se prebere neko pismo, ki pravi, da je 10.000 Albancev pripravljeno zagrabiti za orožje, pravijo pa, da rabijo pomoči tujine.

Hil Mossi pravi, da če se bo Kosovo pustilo Srbom, se bodo Albanci do zadnjega bojevali, da se osvobodijo. Albanci ne bodo mirovali, dokler se ne zedinijo vsi Albanci, kar jih je.

Derviš Hima pravi, da je v djakovskem vilajetu 80.000 Albancev in le 180 Srbov, v prištinskem pa 300.000 Albancev in le 80.000 Srbov.

Arhimandrit Balamazi zahteva Veliko Albanijo.

V pismu iz Kroje je rečeno, da se tu in v okolici Drača vrši že 5 dni krvavi pir. Krivja je od Albancev oblopana. Vsi Albanci v gorah so pod orožjem. Srbi so pri Kroji Albance do vrta žive v zemljo zakopali. Ali Lam Osman je iz maščevanja ubil 70 Srbov. Pismo konča: »Mi se ne bomo več videli. Na svidenje na drugem svetu!«

Postaviti je, da je prof. Skiro iz Napolja v svojem govoru dejal, da pomeni Velika Albanija s pomočjo Avstrije in Italije mogočen jezik proti ekspanzijski slovanstva proti Adriji.

Princ Ghika je dejal, da se ni treba zanašati na evropske kabinete, marveč da morajo Albanci sami z orožjem v roki pregnati Srbe.

Balkanska vojska.

TURČIJA PROSI ZA MIROVNO POSREDOVANJE.

London, 1. marca. »Reuter« poroča: V zadnjih dneh so otomanski poslani-ki pri velevladstvih vložili nove predlo-ge glede miru, katere so velevladstvi označile za nezadostne. Zelo je verjet-no, da bo Porta na podlagi že stor-isklepov noto velesil sprejela. Uradno se to ne bo razglasilo pre-začetkom prihodnjega tedna. Ko Turčija ugodno odgovori in svojo usodo položi v roke velesil, bodo slednje vprašale balkanske zaveznike, ako so voljni mi-rovna pogajanja zopet začeti in če so vsled zopetnega izbruha vojske svoje pogoje kaj izpremenili.

Peterburg, 1. marca. V diplomatskih krogih se zatrjuje, da zadobiva vsled prošnja Porte posredovanje velesil vedno bolj konkretne oblike. Velesile zahtevajo, da Turčija sprejme brez-pogojno stališče note velesil. Turčija je pripravljena Odrin odstopiti. Vpraša-nje vojne odškodnine se bo prepustilo konferenci poslaničkov. Diplomati pre-tresavajo zdaj, ko je Turčija že izjavi-la, da Odrin preda, mejo med Turčijo in Bulgarijo in se zdi, da bodo ugotovi-li mejo Midia—Enos.

Berolin, 1. marca. V diplomatskih krogih se zatrjuje, da je turški posla-nik danes v ministrstvu za zunanje za-deve izjavil, da je Porta pripravljena podvreči se glede mirovnega vprašanja volji velesil.

Rim, 1. marca. »Stefani« poroča iz Londona, da je turška vlada angleški sporočila, da svojo zadevo popolnoma prepušča velesilam.

Berolin, 2. marca. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«, glasilo kanclerja, piše, da je orientalsko vprašanje zelo napredovalo. Turčija je izjavila, da je v svrhu sklepa miru pripravljena spre-jeti posredovanje velesil. V zmislu tega priobčila se bodo velesile zdaj obrnile na balkanske zaveznike.

London, 1. marca. Tefvik in Hakki paša sta zunanjemu uradu izročila no-ve mirovne predloge Turčije, ker so se sedanji označili kot negativni. Sedanja vlada bo mir dražje plačala nego prejšnja.

Milan, 1. marca. »Corriere della Se-ra« poroča iz Pariza: Turški poslanik Talaat paša se je podal včeraj k mini-stru za zunanje zadeve in mu sporočil, da je Turčija voljna s posredovanjem velesil skleniti z balkansko zvezo mir.

Rim, 1. marca. »Stefani« poroča, da se je turški poslanik Naby beg podal k San Giulianu in mu sporočil, da Tur-čija polaga mir v roke velesilam.

Köln, 1. marca. »Kölnische Ztg.« poroča iz Londona, da je turški mini-strski svet obvestil vse turške poslani-ke, da je Porta pripravljena sprejeti po-sredovanje velesil.

Carigrad, 1. marca. Tako veliki vezir kakor tudi vplivni mladoturški ge-nerali so za to, da se usoda Turčije po-veri velesilam in sklene mir.

Carigrad, 1. marca. Ruski poslanik Giers je, kakor se govori, Porti pred-ložil nekaj predlogov, ki naj omogočijo sklep miru.

London, 1. marca. V tukajšnjih po-litičnih krogih pripisujejo prošnji Tur-čije za posredovanje največjo važnost. Da je imel Hakki paša posredovati v podobnem zmislu, je bila javna tajnost. Ali njegova naloga je bila poizkusiti, da bi se Odrin rešil Turčiji. Ta želja je bila razumljiva, kajti tak uspeh naj bi bil upravičil mladoturško revolto in sedanjo vlado. V Londonu je Hakki-paša izvedel, da velesile ne morejo za-tajiti svoje note. Dalo se mu je razume-ti, da more biti turška prošnja za po-sredovanje le tedaj uspešna, če je brez-pogojna. Hakki paša je sporočil ta od-govor v Carigrad in prosil za instruk-cije. Sedanja prošnja za posredovanje je brezpogojna. Med turškimi koncesijami in balkanskimi zahtevami so pač druge difference, poučeni krogi pa so prepričani, da ostala vprašanja ne bo-do delala prevelikih težav, čim je tur-ška vlada pokazala, da ne vztraja na Odrinu. Da sprejmejo tudi balkanske države posredovanje velesil, ni dvomi-ti, ker so že tekom prvih pogajanj po-kazale, da so pripravljene skleniti mir in ne vodijo vojne radi vojne, temveč zaradi realnih interesov. Posredovanje velesil v balkanski vojni se pa lahko smatra za začetek ugodnega reševanja onih vprašanj, s katerimi se bavi kon-ferenca poslaničkov in katerih doslej še ni mogla rešiti.

Carigrad, 2. marca. V poučenih krogih zatrjujejo, da se je Mahmud Šefket paša zlasti na svojem inšpek-cijskem potovanju prepričal, da je na-daljevanje vojne nezmislno. Umika-nje Bolgarov pri Čataldži, ki se je ne-kaj časa razglašalo za znamenje bol-garske slabosti, ni nič izboljšalo polo-

žaja turške vojske. Turki bi v svojih utrdbah in s številom svojega vojaštva lahko vztrajali v defenzivi, ali tudi za-to je treba gmočnih sredstev, katerih Porta nima. Vsled tega je vojaštvo sla-bo oblečeno in je vsled zadnjih mrazov neznansko trpelo. Tudi živeža primanj-kuje, in če bi se vojna zavlekla, bi tudi vprašanje streliva lahko postalo kritič-no. Nekateri mladoturški ministri so dlje nasprotovali prošnji za posredova-nje brez garancije za turški Odrin. To-da naposled so spoznali, da hrabrost Šukri paše in njegove posadke ne od-ločuje vojne usode. Zato so se tudi oni udali Mahmud Šefketu, pa so glasovali za to, da se velesile naprosijo za brez-pogojno posredovanje.

Sofija, 2. marca. Bolgarska zavza-me ofielno stališče napram vprašanju posredovanja, ko se sporazume z osta-limi balkanskimi državami.

GOSPODARSKA STRAN BALKAN-SKEGA VPRAŠANJA.

London, 1. marca. »Reuter« poro-ča, da se sestane francoska konferenca v Parizu, da proučuje finančna vprašanja, ki jih je treba na Balkanu urediti. Kakor hitro se pa sklene mir, bodo imenovale v to konferenco tudi velesile svoje zastopnike. Konferenca se bo pečala z delom otomanskega državnega dolga, ki ga bodo morale bal-kanske države prevzeti, nadalje z že-lezniškimi koncesijami in z vsemi dru-gimi gospodarskimi vprašanji, ki so vsled izpemb na Balkanu postala pereča.

Carigrad, 2. marca. Bivši finančni minister Džavid beg je včeraj odpoto-val s prvim sultanovim tajnikom Ha-lid Zio. V poučenih krogih zatrjujejo, da ni to potovanje v nobeni zvezi z mi-sijo Hakki paše. Iz Berlina pojde Dža-vid v Pariz in London, kjer ima stopiti v stik z različnimi finančnimi krogi, da pripravi tla za neke finančne operaci-je, ki jih namerava vlada. Z ozirom na resno miroljubnost, ki jo je Turčija po-kazala, upa Porta, da se finančni na-črti ki nimajo vojnih namenov, po-srečijo.

VESTI Z BOJIŠČA.

Carigrad, 1. marca. V Gallipoliju se nahajajoči 10. armadni zbor je voj-na uprava v celoti ali vsaj po večini transportirala nazaj. Parniki so čete deloma v San Stefanu, deloma v Cari-gradu izkrcali.

Carigrad, 1. marca. Giulio Barella poroča »Piccolu«, da je položaj turške armade obupen in da vlada v Carigra-du velika panika.

Milan, 1. marca. »Secolo« poroča iz Carigrada, da se je včeraj bombardement Odrina zopet z vso intenzivnostjo začel.

Belgrad, 1. marca. Glasom zaseb-nih poročil izpred Odrina uhajajo odrinski prebivalci iz mesta, ker pri-manjkuje hrane. Šukri paša ne misli na kapitulacijo. Bombardovanje ni in-tenzivno. Vreme je strašno slabo. Tudi živina zelo trpi. Sneg je visok do pasa.

Belgrad, 1. marca. Bulgarski gene-ral Paprikov je baje izjavil, da bi bilo brezsmiselno, žrtvovati za Odrin 15.000 ljudi, ker Bulgarija mesto itak dobi.

Carigrad, 1. marca. Ruski poslanik Gers je Porto prošil, da dovoli vsemu inozemskemu prebivalstvu v Odrinu, da sme mesto zapustiti.

Atene, 1. marca. Grki so v šestur-nem boju pri Molišti (med Leskovcem in Konico) popolnoma porazili Turke in 180 Turkov vjeli. 112 Turkov je ubitih.

Carigrad, 1. marca. »Tasvir i Ef-kîar« poroča, da je križarica »Hami-die« dospela v rholdške vode.

Berolin, 2. marca. »D. Tagesztg.« poroča iz Carigrada, da pričakujejo vsak čas veliko odločilno bitko pri Čorluku. Kljub temu, da so tla vsa pre-močena, se je Turkom posrečilo, da so se zelo približali Bulgarom. Odločilna bitka se torej lahko vsak čas vname.

NAMERAVANA REVOLUCIJA V CA-RIGRADU.

Carigrad, 2. marca. Vlada priobču-je komunikacijo o pravkar zasledeni za-roti, ki izvaja: Tajnik princa Sabah Ed-dina, Lutfi beg, in drugi so v tajništvu princa skovali zaroto z namenom, se-danjo vlado vrči. Lutfi beg je na ne-kem sestanku izjavil, da je edina re-šitev Turčije, če se sestavi vlada iz de-centralistov, ki bi lahko sklenili mir pod pogojem, da se Odrin neutralizira, vlada pa bi dobila posojilo 50 milijo-nov funtov. Sestanek je sklenil veliko demonstracijo pred Porto. Demon-stranti so hoteli člane vlade spraviti na krov neke vojne ladje in jih posta-viti pred vojno sodišče. Manifesti so se tiskali v grški tiskarni »Anatolia«. Pri nekem Saidu in Kasanu so se našli načrti Portinega poslopja. Zarotnikov je jako veliko in so jih vse zaprli. Neki Sidki beg je priznal, da je naročil bom-

be. Bivši vojaški poveljnik Carigrada, bivši carigrajski policijski prefekt in nek član vojnega sodišča, ki so tudi bi-li člani zarote, so pobegnili.

Carigrad, 1. marca. Vojaki v vojaš-nici Zeliska v Skutariju (Mala Azija) so poslali sultanu pismo, v katerem protestirajo, da hoče vlada Odrin pre-dati. Veliki vezir je v Gallipoliju bil od častnikov zelo hladno sprejet. Častniki so rekli, da se bodo sicer še dalje boje-vali, da pa bodo po sklenjenem miru z vlado napravili obračun.

TURŠKA VLADA ZOPER TURŠKE GENERALE.

Carigrad, 1. marca. Današnji mini-strski svet bo sklepal o vojnem sodi-šču, ki naj sodi častnike, kateri so kri-vi porazov pri Lozengradu in Lüllebur-gasu, baje tudi komandanta vzhodne armade, Abdullah paša in komandan-ta konjenice egiptovskega princa Aziz paša.

KAKO LAHI IZZIVAJO NA RHODU GRKE.

Rim, 1. marca. »Agenzia Stefani« poroča, da je laška provizorična upra-va župana otoka Rhoda odstavila in dva meščana izgnala, ker so protesti-rali proti zasedbi otoka po Italiji, in dala razviti grške zastave v zmislu aneksijske otoka po Grčiji.

Poveljnik Janine Essat paša.

Dočim so Turki v sedanji vojski na razprostrtih bojnih poljanah doži-veli poraz za porazom, so se v obrambi dobro proviantiranih trdnjav izkazali kot mojstri. Tako kot Skader in Odrin je še vedno nepremagana od Grkov na-skakovana Janina v Južni Albaniji.

Poveljnik Janine je Essat paša, katerega sliko danes priobčujemo, ki je opetovani poziv grškega višjega po-veljnika prestolonaslednika Konstanti-na, naj se uda, odklonil. Grki imajo pred Janino, dasi jih je več kot Tur-kov, samo neuspehe.

Hude posledice vojske za Bulgarijo.

Sofijski »Mir« priznava odkrito: Bulgarija se vsaj izpočetka nikakor ne bo mogla odškodovati za svoje žrtve z dohodki osvojenih pokrajin. Te pokra-jine v Makedoniji in v Trakiji so veči-noma skoraj obrazljude, ker je turško prebivalstvo z vojsko vred iz deže-le pobegnilo, kristjani pa so bili od Turkov v velikih množicah pobiti in poklani. Izdatki za gospodarstvo in kulturno povzdigo osvojenih dežel bo-do zato ogromni. Bulgarija bo morala tudi skrbeti za premnoge družine, ka-terih hranitelji so v boju padli ali po-stali za delo nezmožni; padlo pa je mrtvih nad 25.000 in delonezmožnih je postalo še veliko več; le za pokojnine bo morala država plačevati letno nad 10 milijonov kron in to celih 25 do 30 let! Takoj po sklenjenem miru bo tre-ba preskrbeti armado z novim vojnim materijalom in orožjem, zakaj doseda-nje orožje je postalo tekom dolgotraj-nega vojskovanja izvečine nerabno; tu-di to bo zahtevalo velikanske izdatke, če hoče država ohraniti svojo armado na oni višini, ki jo je imela pred vojno. Razun teh treh težkih bremen pa ča-kajo Bulgarijo še druga nič manj tež-ka. Narodno gospodarstvo bo namreč še dolgo vrsto let bridko čutilo hude posledice te vojne. Trgovina in indu-strija ste vsled vojne obtičali in počiva-ta že nad štiri mesece; strašne posle-dice se bodo kmalu pokazale. Poljedel-stvo je tudi trpelo ogromno škodo; v jeseni je setev morala izostati in če bo pomladna setev nemogoča ali se za-kasni, preti letos naravnost glad bul-garski državi. Zivnorej je napol uni-čena; nad 200.000 konj, volov in druge vprežne živine pa kmetu ne more biti več za rabo; živina je vsa oslabela, ker je dolge mesece služila za prevažanje municije in vojnega prateža. Bulgarija ima še veliko drugih neprecenljivih in nepreračunljivih izgub, katerih je v pr-vi vrsti Turčija kriva in zdaj se oglase abotmi, ki zahtevajo, da naj se Bul-

garija vojni odškodnini odpove in da naj površ še prevzame del turškega javnega dolga ter se zaveže, da bo izplačevala vsakoletno annuiteto. Res, čudno pravo in čudna taka pravica!

Dr. Tavčar v Radovljici.

V soboto je priredila liberalna stranka v Radovljici shod. Na shod so liberalci vabili na vse verjetne in neverjetne načine. Hoteli so pokazati, da liberalna stranka v Radovljici še živi. Dokazali so pa nasprotno, da le še životari in da je v agoniji. Napeli so vse strune, da bi mogli pokazati volitvstvu liberalna stranka v Radovljici še živi. Več ljudi. Volilci-liberalci in omahljivci so dobili po dvojna povabila na shod: eno od vodstva liberalne stranke, drugo v obliki posetnice od kandidata Marinčeka. V strahu, da bi se mogoče vendar zbralo premalo ljudi, so v zadnjem momentu dovolili tudi neliberalcem vstop na shod. Tako je bilo ob pol 9. uri (začetek je bil določen na 8. uro) natančno 57 ljudi na shodu, vstevši natakarko in gostilničarja. Od teh jih je bilo vsaj tretjino nevolilcev, nekaj naših in recimo kakih 30 liberalnih volilcev, od teh samo 5 posestnikov - meščanov. Posebno so pritisnili oni slavnoznani liberalni uradniki, za katere se »Dan« posebno zanima in katerim je dal ime »cvičkarji«. V prvih vrstah so se bliskale korifeje a la Čebulj, Fürsager, Voves, Lederer et consortes.

Liberalni kandidat Marinček je deklamiral svoj govor le slabo in je moral večkrat poklicati na pomoč pred njim ležeče papirje. Natisnjen je bil ta govor v petkovi številki »Slovenskega Naroda« in ga je Marinček ponovil skoro dobesedno. Mož govornik pač ni. S posebnim veseljem citira »Hamleta« in »Prodano nevesto«. Da svoj govor vsaj nekoliko prilagodi krajevnim razmeram, objubi ugodno rešitev kolo-dvorskega vprašanja in šole, »seveda kolikor se bo dalo narediti«.

Za Marinčkom govori dr. Tavčar dolgo poglavje o politični dostojnosti. Govori v svojem življenju prvič v Radovljici. Jezi se na deželno vladu, prav nič pa ne na S. L. S. Vsaka politična stranka je po njegovem mnenju kanaklja, slaboglasna ženska. (Ali ni liberalna tudi nekoliko slaboumna? Op. por.) S. L. S. je imela s svojega stališča popolnoma prav, da je dala izvenmestne davkoplačevalce uvrstiti med mestne volilce. Vsega je kriva deželna vlada!

Ne dela si glade izidateh volitev nikakih iluzij, ker ve, da liberalna stranka ne more zmagati. Sedanji kandidat se mu je prav priljubil. »Je mlad, krepak in če g. kandidat ne prodre pri teh volitvah, v deželnem zboru bo vseeno sedel, če bo le hotel.« (Če drugje ne, pa na galeriji. Op. uredn.)

Radovljiški liberalci so čudni ljudje. Pričakovali bi bili, da bodo svojega generalisima zvesto poslušali. Toda ne! Pri mizah se je začel prav živahen pogovor, ki se je tikal vse drugega, le volitev ne. Nekateri so celo začeli odhajati. Nazadnje so le spoznali svojo dolžnost. Gostilničar g. Dolšan se je v dveh stavkih zahvalil Tavčarju za obisk in predlagal kandidatu »Martinčiču« trikrat »Na zdar«. Navzoči so z začudenjem slišali ime tretjega kandidata. Shod, ki se je pričel ob pol 9. uri, se je končal končno točno ob pol 10. uri.

POLITIČNA DEBATA V DUNAJSKEM PARLAMENTU SE ODLOŽI.

Listi poročajo, da se v parlamentu dne 6. marca ne bo vršila razprava o zunanjem položaju, ker bodo voditelji Poljakov in Rusinov ta dan v Lvovu, kjer se bo vršila pravna konferenca glede galske volilne reforme za deželni zbor.

AVSTRIJA POMNOŽI ŠTEVILO VOJŠTVA?

Dunajski list »Zeit« piše, da namerava vojaška oblast sedanje število vojaštva povišati za 25.000 do 30.000 mož.

SREDNJEŠOLSKI POUK V BOSNI SE ZOPET PRIČNE.

V srednjih šolah v Bosni dne 20. decembra prekinjeni šolski pouk se zopet prične 10. marca.

RUSIJA DOBI TRI ZBORE VEČ VOJŠTVA.

Peterburški poročevalec lista »Temps« piše, da pomnoži Rusija svoje vojaštvo s tremi novimi zbori, to je približno 100.000 vojakov več. Rusija bo imela potemtakem 41 korov vojaštva, približno 1.400.000 mož, kar je veliko v mirovnem stanju.

NEMŠKO VOJAŠTVO IN NOVI VOJAŠKI DAVKI.

»Norddeutsche Allg. Zeitung«, pol-aradno glasilo nemške vlade, piše o

povišanju števila nemških vojakov sledeče: Za okrepitev nemške armade z večjim številom rekrutov kot doslej, se je odločil nemški cesar že dne 1. januarja tega leta. Vzrok izpremenjene razmere v jugovzhodni Evropi. Sredi tega meseca dobi v roke novo vojaško predlogo že zvezni svet in o Binkoštih bo predloga že potrjena postava. To zahteva vojna uprava. Uresničitev te postave bo stala enkratni znesek 1000 milijonov mark. Ta vsota se bo tako dobila, da bodo morali vsi nemški državljani, ki imajo premoženje, gotove vsote v denarju enkrat za vselej odrajtati. Gotovo pa se ni, ali bo prišlo v poštev vse premoženje, premakljivo in nepremakljivo. Drugih 200 mark letnih milijonov, ki jih bo nova vojaška predloga zahtevala, še ne vedo, kje bodo dobili.

KAKO SO ANGLEŠKE SUPRACENTRE VOJAŠKO OBLAST POTEGNILE.

Malo mesto Pontynol na inženerahodnem Angleškem je bilo te dni silno razburjeno. Nekega večera je kar nenadoma prišel brzovjav, da mora oblast vse rezervnike mobilizirati. Ker je bilo precej pozno, se ni mogla resničnost brzovjava več preskušati. Treba je bilo torej brzovjavki verjeti. Po cestah se je začel trobiti generalmarš in rezervisti so se začeli zbirati v vojašnici. Ljudstva se je polastila velika vznemirjenost, na vseh koncih so se godili pretresljivi prizori, ko so se rezervisti od domačih poslavljali. Ko so bili že vsi rezervisti zbrani za odhod, se je nazadnje dognalo, da so potegnile oblast sufragetke, ki so se na ta način maščevale, ker so njih voditeljico Pankhurst zaprli.

KROJAŠKI ŠTRAJK V NEW YORKU KONČAN.

Štrajk, katerega se je udeležilo 150.000 krojačev in krojačic, se je končal. Delavci in delodajalci so se poravnali.

Koroške novice.

k »Deutsch-evangelis-her Bund für die Ostmark«, podružnica za Beljak, je zborovala 25. februarja v Beljaku. Kaj so vse tu natvezili nemški pastori svojim poslušalcem, to je že res preveč. Pastor Heinzelman je rekel, da je protestantska veroizpoved v Avstriji leta 1912 za 100.000 duš napredovala! Protestantizem na Koroškem posebno propagirajo »Freie Stimmen«, organ nemških nacionalcev!

k Krščansko-socialna zmag. Krieglach: Tukaj so 28. februarja pri občinskih volitvah v II. razredu zmagali krščanski socialci nasproti nemškim liberalnim nacionalcem.

k Slov. kršč. soc. delavsko društvo v Celovcu ima v nedeljo 9. t. m. svoj letni občni zbor v hotelu Trabesinger. Slovenci in Slovenke, vsi na shod.

k Nekoliko koroške statistike. Sodni okraj Celovec-okolica ima 29 občin s 35.051 prebivalci. Leta 1912 se je sklenilo 235 zakonov, bilo je 1185 novorojencev, izmed teh 488 nezakonskih! — Torej malo manj kot polovica na »frej« roko. Samoumrov je bilo 7 in poizkušanih samoumrov 17. — V občini St. Rupert pri Celovcu je bilo največ nezakonskih otrok, namreč 64. — V borovelskem sodnem okraju z 10.867 prebivalci se je sklenilo samo 68 zakon-skih zvez. Novorojencev je bilo 357, od teh 85 nezakonskih. Samoumori so bili 3, nesreč s smrtjo 2, umrlo jih je 210. Največ nezakonskih otrok je bilo v Borovljah, namreč 21. — To je nemška kulturna »moralac«.

k V Beljaku je umrl veletrgovec z lesom Giacomo Feltrinelli, star 84 let. Tvrška Feltrinelli je znana po Koroškem, Kranjskem in Primorskem.

k Vadičeljski tečaj koroških Orlov se vrši v Celovcu v nedeljo 9. t. m. in v ponedeljek 10. t. m.

k Porotne obravnave v Celovcu v prvi let. dobi se prične dne 3. t. m. Obravnave se bodo 6 slučajev.

k Nov odvetnik. V Volšperku se je nastanil kot odvetnik dr. Ernest Ambrožič, hud nemškutar, rodom iz Celja.

k Imenovanje. Fin. koncipist Josip Hamann je postal fin. komisar v IX. čin. razredu in prov. fin. koncipist dr. Fr. Pekar je postal definitivni ter fin. praktikant dr. K. Koleger je postal prov. koncipist.

k Občinska skrb za revnejše sloje. Občinski svet v Celovcu je kupil pol-drugi vagon premoga, da ga po znižani ceni proda revnejšim slojem.

k »Hišni ples« v postu se v Celovcu vrše brez razločka dalje, čeravno so veselice in plesi v Celovcu od novega leta naprej občutno obdavčeni. Kaj to pomaga, če pa magistrat »Lustbarkeitssteuer« potem spregleda — seveda samo Nemcem.

k Iz odvetniške pisarne dr. Müllerja v Celovcu izstopi dr. Rauer. Na

njegovo mesto pride k dr. Müllerju odvetniški kandidat dr. Florijan Kukovec.

k Vincencijeva družba slovenska se je ustanovila za St. Rupert in okolico.

k Konkuzi. Celovec. Tudi v Celovcu se čutijo trgovske krize. Tvrška »Dunaj. Bazar« je v konkurzu. Neka druga tvrška s čevlji je tudi v konkurzu. V soboto so hoteli v sodni cenilni dvorani prodajati celo zalogo čevljev. Toda zadruga čevljarjev se je zoper to prodajo pritožila — in uspeh je bil, da so kupovalci odšli brez cenjenih čevljev — kajti prodaja se ni vršila.

k Vojaški nabori na Koroškem so se pričeli s 1. marcem in se končajo s 1. majem t. l.

k Osebnost vest. Vladni svetnik pri deželni vladi v Celovcu, Rihard vitez Kreuter, je šel v pokoj in dobil naslov dvornega svetnika.

Dnevne novice.

+ Izmišljotine. »Hrvatska«, glavno glasilo stranke prava, izjavlja: »Riečke Novine« doniele su brzovjavno viest iz Zagreba, da je stranka prava držala nekakav sastanak i zaključila, da će pozvati hrvatsko-slovenski klub, dotično da će se obratiti na dra. Šusteršića, da se u Beču opet zapodjene obstrukcija u svrhu ukinuća komesarijata u Hrvatskoj, Pošto je ta viest prešla i u druge novine, to smo ovlašteni kategorično izjaviti, da niti je stranka prava takova sastanka u obče držala, niti se je sa takovim pitanjem bavila, niti je kakove naloge, želje ili predloge stavila na hrvatsko-slovenski klub ili na pojedine njegove članove. Viest od početka do kraja skroz je izmišljena.

+ »Cerkve so znamenje naše sužnjosti« ali dr. Tavčar v dvojni obliki. Izrek »Cerkve so znamenje naše sužnjosti« je, kakor znano, dr. Tavčarjev. Kako je pa isti dr. Tavčar pisal v »Koledar družbe sv. Mohorja« leta 1872? Takrat je Ivan Tavčar bil tega mnenja: »Cerkve je blagonosna naprava, katera je zasejala med narode seme omike... Da je ljudstvo v resnici olikano, naj je tudi v resnici verno. Vera naj je lep, ki zvezuje vse ude enega naroda med seboj. Ker ima katoliška vera tudi blagoslov, da s svojimi svetovi in zapovedi vterdi tudi zdravje svojim vernikom, pač bi morala država trdnosti biti, kjer cvete ta vera v svoji popolnosti. Moli in delaj, slovenski narod! da zdrava ti je duša, zdravo telo.« — Ali je dr. Tavčar na te besede ravno tako pozabil, kot bi rad pozabil na to, da je bil on, ki je nekoč pisal: »Vera oblaži dušo, da čuti in misli le dobro, da črna črna sovraštva ne povrne in da ljubi vsakega«, oče političnega bojkota med nami z besedami: »Liberalcem groš, klerikalcem knof«?

+ Iz seje kranjskega deželne odbora dne 1. marca 1913. Gospodinski šoli na Vrhniki se za poučni izlet v Ljubljano dovoli 100 K podpore. Kupi se Peter Žmitka slika »Dolgočasno delo«. — Deželni odbor zahteva od slušateljev živinozdravništva, ki reflektirajo na deželno podporo, reverz, s katerim se zavežejo, da bodo sodelovali pri pouku živinorejcev o prvi pomoči pri nesrečah in porodih pri živini. Ker so slovenski slušatelji veterinarstva ta reverz podpisali, se je začela proti njim gonja na živinozdravniški šoli, ki se je sedaj razvila v popoln bojkot od strani drugih slušateljev, ki terorizirajo celo profesorje, da morajo ustaviti predavanja, ako je navzoč kak slušatelj, ki je podpisal ta reverz. Deželni odbor sklene, da besedilo tega popolnoma opravičenega reverza predloži poljedelskemu, vojnemu in naučnemu ministru in zahteva od vlade, da naredi red na tej šoli. — Oddajo se cestne zgradbe: Okrajna cesta Suhidol — Lučna — Trata v cestnem okraju Škofja Loka podjetniku Rudolfu Fischerju v Ljubljani, preložitve okrajne ceste Trojana — Zagorje podjetniku Vinko Jeličiču in korektura deželne ceste Črnomelj — Vinica podjetniku Josipu Lončariču. — Odobri se poročilo muzejskega vodstva o pokončavanju kač v letu 1912 in določi nagrada za pokončano strupeno kačo 50 vin. za leto 1913. — Pouk o gasilstvu se vpelje na deželni kmetijski šoli na Grmu. — Potrdijo se pravila nove »Kranjske deželne gasilske zveze«, ki jo bo deželni odbor smatral kot svoj strokovni organ. — Za izdajo dela »Flora exsiccata Carniolica« se izplača zadnji obrok.

+ Obrtno pospeševalni urad na dr. lu. Dne 1. marca se je pričel v Vipavi knjigovodstveni tečaj. Udeležencev je toliko, da jih bo treba deliti v dva tečaja. Tečaj je otvoril predsednik obrtnega pospeševalnega urada gospod Kregar. Udeleženci so pričeli z vel. kim veseljem in zanimanjem slediti

prepoirebnemu pouku. Tečaja bodeta okrog velikonočnih praznikov zaključena.

+ Zlato sveto mašo bo 14. t. m. pel za narod velezaslužni g. profesor Tomo Zupan.

— Šolske vesti. Za suplenta na gimnazijo v Novo mesto je imenovan aprobirani učiteljski kandidat Vencel Kalan. — Za učiteljico v Zire pride na mesto obolele učiteljice Marije Močnik gđna. Frančiška Verhunc. — Za provizorično učiteljico na šoli na Golem je imenovana suplentka gđna. A. Vadenal. — Za suplentko na šoli v Kostanjevici je namestu obolelega učitelja Fr. Grailanda imenovana gđna. Stanislava Mešek.

— Za vojaškega kurata je imenovan g. Janko Sedej, kaplan v Stari Loki.

— Imenovan je za višjega okrajnega živinozdravnika ad personam g. J. Rajer v Krškem.

— Nesramni napad na žuvana Oražma. V včerajšnji številki »Dneva« se zopet nesramno zaganja neko revše v gospoda Oražma ter mu predbaciva cel kup laži glede njegovega premoženja. Da gospod Oražma ni reagiral na napade, tičoe se njegove osebe, se pa nam zdi popolnoma umestno, ker se noben razsoden človek ne ozira na take pobalinske napade. Kako zlobni so ti ljudje, se razvidi že iz tega, ko pravijo, da je Oražmovo posestvo na Selu vredno 35.000 K. dolga naj bi imel pa na istem 59.411 K. torej bi se dobili denarni zavodi, ki bi posodili še enkrat toliko, kolikor je isto vredno. Sicer je pa od konca do kraja popolnoma vse sama laž in imajo dopisniki samo namen krasti čast gospodu Oražmu. Najpreje so začeli z denunciacijami na državno pravdnništvo, ko pa to ni izdalo, so pa poizkusili z revolversko žurnalistiko, kar na tudi ne bode imelo uspeha, kajti laž in obrekovanje imata kratke noge. Več je že naredil Oražma za revno in siromašno ljudstvo in za blagor občine nego vsi obrekovalci v moščanski občini.

— V Kamniku je umrl danes mož poštenjak g. Fr. Mejač, gostilničar in posestnik; bil je večletni cerkveni ključar žalske cerkve in kremenit somišljenik S. L. S. Svetila mu večna luč! Vsem vrlim sorodnikom naše odkritosrčno in globoko sožalje!

— Gospa Irma Polakova je včera gostovala na slovenskem gledališču v Trstu.

— Na deželni gospodinski šoli na Vrhniki se prične na velikonočni torek dne 25. marca t. l. celoletni gospodinski tečaj za gojenke iz vrhniskega in sosednih krajev. Tečaj se vrši tako, da prihajajo gojenke v poletnem času po dva, v zimskem času pa po tri dni vsak teden z doma v šolo. Poučujejo se gojenke v kuhanju, šivanju, pranju, likanju, vzgoji, živinoreji in mlekarstvu, vrtnarstvu, gospodinskem računstvu i. dr. Pouk je brezplačen. Gojenke plačajo le za hrano vsak dan, kadar so v šoli, 60 vin. — Prošnje za sprejem je vlagati opremljene z zadnjim šolskim izpričevalom najkasneje do 19. marca t. l. na vodstvo deželne gospodinske šole na Vrhniki.

— Truplo pogrešane deklice najdeno. Svoj čas smo že poročali, da se je v hudem mrazu dne 8. januarja t. l. ob 3. uri popoldne izgubila nad dve leti stara hčerka Angela posestnika Janeza Kneza v Lešah št. 10 nad Savo. Dekletce je šlo neopaženo za materjo z doma boso in gologlavo ter v sami suknjici. Pogrešali so je takoj, a vse iskanje je bilo zastoj. V naslednjih dneh so preiskali vso okolico, dekletca niso našli. Govorilo in pisalo se je, da so jo ukradli cigani. Celo videti so jo domnevali nekateri v ciganski družbi. Dne 28. februarja pa sta jo dva fanta našla kakih 20 minut daleč od domače hiše v gozdu »Vrhe« tri metre od pota v goščavi. Na pol metra visokem bukovem grmiču je obviselo za krilo, padlo na obraz in obležalo. Truplo je bilo trdo, nestrohnjeno. Miši so ji snedle oči, nos ter napravile luknjo na vratu. Siromaček je zmrznil.

— Ogenj. Včera v nedeljo je gorelo v Čemšeniku pri Dobu. Pogorelo je pri Hrastarju in pri Stefančiku popolnoma vse. Pogorela sta zavarovana za neznatne svote. Pri Hrastarju je bilo več ljudi zbranih pri umirajočem očetu. Sreča v nesreči je bila, da niso vsi postali žrtve ognja. V sled močnega vetra je bila vas Čemšenik v silni nevarnosti. Zažgal je otrok.

— Star rod. V Gorenji Kanomlji župnije Spodnja Idrija je umrl najstarejši človek v fari Jernej Čar v starosti 95 let. Pred dvema mesecema je pa umrl njegov brat Andrej, star 91 let. Prvi je bil zanimiva osebnost; zdelo se je, da je nekoliko zmešan. V zadnjih letih je s balico večkrat uregal h

dobne duhove ponoči od postelje. R. I. P.

— **Tata, ki sta v Ljubljani ukradla voz in konja, prijeta.** Na Mirni se je s 1. marcem ustanovila orožniška postaja. Precej prvi dan po prihodu so orožniki na Mirni vjeli dva tička, ki sta v Ljubljani kantinerki g. Sattlerjevi v topničarski vojašnici ukradla voz in konja z opravo. Ustavila sta se pri Bulcu, kjer sta se nekam sumljivo vedla. Že prej sta medpotoma na Brezovšci zamenjala konja pri Lukcu, ki jima je dodal 120 K in svojega konja. Papirnati denar je imel eden sleparjev v ustih kot čik.

— **Promoviral je na Dunaju odvetniški kandidat Viktor Sušnik** za doktorja prava.

— **Tovarna za izdelovanje raznovrstnih verig** v Belipeči na Gorenjskem je odputila nad polovico svojega delavstva, kajti blago vsled vojne na Balkanu ne gre naprej, naročil v te kraje ni, zato naj pa počiva delavec. Seveda tovarni vsled tega ni zameriti, ker sama najbolj trpi. V zadnjem času je delalo v tej tovarni okrog 380 delavcev, med temi kakih 80 žensk. Od 1. februarja pa je zaposlenega delavstva le toliko, kar se ga neobhodno potrebuje. Tovarna je bila saj tako previdna, da je začasno odputila večino delavce iz Ziljske doline, Rateč in domačine, ki imajo svoj dom in živeža za silo.

— **Tiskarski škrat.** V sobotnem članku »Od Helgolanda do Bagdada« je čitatelj gotovo že sam opazil, da bi se moralo glasiti: »Ali ne bode kazalo Nemčiji, da se mirnim potom pobota z Rusijo (tiskano je bilo z »Avstrijo«), Anglijo in Francijo?« Dalje: »Angleži so v minolem stoletju dvakrat rešili Turčijo proti Rusiji (ne Avstriji).« In: »Angleški most sega od Gibraltarja do Avstralije (ne Avstrije).«

Sužnji na domači zemlji ...

»Časopis jugoslovanskih železniških uradnikov« je priobčil naslednje zanimive podatke:

Po jugoslovanski zemlji teče 1265 kilometrov c. kr. državnih železnic.

Dohodki državnih železnic so znašali leta 1911 754.568.100 K všteti so dohodki zasebnih železnic na račun države in na račun zasebnikov. Na 1 km pride tedaj 39.250 kron. Jugoslovanski narod na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Goriškem, Primorskem, v Istri in Dalmaciji je vplačal na odpravi dežavni železnici v letu 1911 — 49 milijonov 651.250 kron.

Vsako bi torej upravičeno pričakoval, da je jugoslovanski narod v tem razmerju tudi zastopan v uravi drž. železnic. Toda v nobeni državni upravi slovenski, posebno na jugoslovanski živelj ni tako zastopan kakor bi moral biti po vseh naravnih in človeških zakonih, kaj šele pri železnici.

Poglejmo najprvo centralne urade na Dunaju. Vsi podatki pa — kakor omenjeno — se naslanjajo na leto 1911.

V naslednjih uradih	Je vseh uradnikov	Od teh jugoslovanskih	Moralo bi biti	Torej jih je manj
Železniško ministrstvo	532	—	35	35
Tarifni urad	232	—	15	15
Osrednji vozovni urad	139	—	9	9
Generalno nadzorstvo	50	—	3	3
Skupaj	935	—	62	62

Pri osrednjih uradih na Dunaju ni tedaj nobenega Jugoslavana.

Kako je pa pri tržaškem in beljaškem ravnanstvu? O tem nas podučiti naslednja tabela, ki obsega podstavke po razdalji prog:

Železniško ravnanstvo	Vseh uradnikov	Jugoslovanskih	Moralo bi biti	Torej jih je manj
Boljak	658	3 22%	150	147
Trst	421	136 99%	400	237

Ako pa sedaj vzamemo še za podlago število prebivalstva, stanujočega v okrožju tržaškega železniškega ravnanstva — pri beljaškem ravnanstvu ostanejo postavke domalega enake — imamo naslednjo tabelo po kateri bi moralo biti uradništvo razdeljeno na stopno:

Prebivalstvo v tržaškem železniškem ravnanstvu	Število	Uradništva bi moralo biti	po 5 evlu
Slovenci in Hrvat	1.553.781	77-97 %	328
Italijani	374.892	18-99 %	80
Nemci	60.073	3-04 %	13

Kako pa je v resnici, nam svedoči naslednja tabela:

Narodnost	Uradnikov po številu	Uradnikov v odstotkih	Moralo bi pa biti	ali v odstotkih	Torej manj	več
Jugoslovani	136	32%	328	77-97 %	192	—
Italijani	30	7%	80	18-99 %	50	—
Nemci	225	61%	13	3-04 %	—	242

Tako tedaj dominira nemško uradništvo pri c. kr. državnih železnicah na jugoslovanski zemlji. Stavimo vsi svojo dolžnost, da bo na jugoslovanski zemlji jugoslovanski sin dobival kruha.

Razne stvari.

Žrtev »vedeževalke«. Iz Hamburga poročajo: 25 let stara gospa Pavla Lang si je dala od neke »vedeževalke« prerokovati prihodnost. »Vedeževalka« pa ji je iz kart pravila tako žalostne reči, da je gozpo silno razburilo. Gospo je med razburjenjem zadela kap, da je na mestu umrla. »Vedeževalko« so aretirali.

Sladkorna tovarna pogorela. Državnemu poslancu Mastalki je na Češkem pogorela sladkorna tovarna. Škode je baje 400.000 K.

Za zdrava stanovanja je izdala newyorška medicinska akademija naslednje predpise: Iz hiš se mora odstraniti vse pohištvo, razven najpotrebnejšega. Vse hišne živali, kakor psi, mačke, opice, bele miši, kokoši in golobi morajo ven iz stanovanj, v katerih tudi ne sme biti zastorov, preprog, slik, plastičnih del in sploh ničesar, na čemer se nabira prah. Uporaba metle mora izginiti iz stanovanj. Tla morajo biti trd parket. Okna zmirom odprta. Od hišnih živali smejo ostati le kanarčki in zlate ribice.

Novodokrite slike fra. Angelica. »Giornale Italia« poroča, da so kapelo Nikolaja II. v Vatikanu restavrirali. Pri teh delih so pa odkrili v kapeli, ki stoji tik Rafaelovih sob, slike velike vrednosti, katere so spoznali strokovnjaki za fra. Angelicove.

Telefonska in hrzojavna poročila.

ALBANSKI KONGRES.

Trst, 3. marca. Včeraj dopoldne je otvoril Fejk beg Konica tretjo sejo albanskega kongresa. Obisk je bil številnejši nego prejšnji dan — okoli 300 udeležencev. Med pozdravi jih je mnogo iz Dunaja. Burno ploskanje je nastalo, ko se je prebralo neko pismo, ki naznanja, da so Albani pri Skadru 300 Srbov ubili, 700 pa vjeli, še večje veselje pa je izzval pozdrav laškega zunanjega ministra di San Giuliana. — Noll je naglašal, da Skader in Janino branijo Albani, ne Turki, in da Albanci obračajo svoje oči na Dunaj in Rim. Albanci so na vse pripravljeni; oni ne morejo pričakovati od Avstrije vsega, oni morajo sami vzeti v roke orožje, da si priborijo svobodo! Govoriti mora najzvestejša zagovornica Albanije — puška!

Popoldne ob treh so se delile med navzoče slike grofa Berchtolda. Burno so pozdravljali starca Kastriota Skenderbega. Schiró je grajal med drugim kruti barbarizem kralja Rdečega križa. Gergja je krasno razvijal načelo: Balkan Balkancem! in končal z besedami Garibaldi: »Albanska stvar je tudi moja!« Kucovlah Lahovary je dejal, da so Črnogorci tako dolgo zmagovali, dokler so bili Malisori z njimi, zdaj pa ne. Kucovlah Vasile Diamandi je dejal, da je vseh Kucovlahov nad en milijon in da morajo meje Albanije segati od Črnogore do Preveze in Vardarja.

Nato je začel govoriti že povsod pregnani Ivanaj beg. Hotel je govoriti o obliki vladavine v Albaniji. Tu se vzdigne velik vrišč. Predsednik ga opomni, da se o tem ne sme govoriti. Govornik se je opravičil, da ni vedel, da je bila ta točka odstavljena od dnevnega reda in se je nato besedi odpovedal.

Deputacija je šla pozdravit tudi tržaškega župana, toda dr. Valeria ni bilo doma.

Trst, 3. marca. Danes dopoldne se je razpravljalo samo o mejah Albanije. Vsi so zahtevali, da mora Albanija obsegati vseh 5 turških vilajetov, posebno kosovski in janinski. Etnološko je utemeljeval to zahtevo zlasti profesor Schiro. Značilno je, da so govorniki vsi grmeli proti Srbom in Črnogorcem, nobeden pa proti Bulgariji. Pač pa je neki bulgarski Albanec, ki ima največji hotel v Plovdivu, zahteval, da naj pošlje Evropa v Albanijo avstrijsko - laško vojsko, ki naj spodi »srbsko svajata«. Predsednik je konstatiral, da je cela kulturna Evropa za

Veliko Albanijo. Ob treh se zopet začne zborovanje. Kakor smo informirani, kongresa danes še ne bo konec, ampak se konča šele jutri dopoldan.

× × ×

RUSKO - AVSTRIJSKO RAZMERJE IN DEMOBILIZACIJA.

Peterburg, 3. marca. Med dunajskim in peterburškim kabineto se pogajanja glede obmejitve Albanije nadaljujejo. Kakor hitro se bo glede še štirih nerešenih točk dosegel sporazum, se bo konferenca poslanikov začela baviti s podrobnimi vprašanji. 5. marca se objavi komunikate ruske vlade, ki bo naglašal, da so odnosi med Rusijo in bližnjimi velesilami, zlasti pa z Avstrijo, izborni.

Peterburg, 3. marca. Sporazum med Avstrijo in Rusijo glede obojestranske demobilizacije se objavi oficijelno v četrtek, 5. t. m. Rusija odpusti še tekom tega tedna 380 000 mož. Dogovorjeno je, da tudi Avstrija tekom tega tedna odpusti primerno število mož z gališke meje.

Peterburg, 3. marca. Pod vplivom cara se ruska diplomacija trudi v najkrajšem času doseči glede Albanije kompromis med Srbijo in Rusijo. Albansko vprašanje nikogar več ne vznemirja. Sporna točka je zdaj, komu naj pripada Djakovo, tudi glede drugih točk sporazum še ni dosežen, toda zdi se za gotovo, da bo Skader glavno mesto Albanije in da se bo tudi glede Djakova dosegel kmalu sporazum. Ruskemu stališču sta se pridružili Anglija in Francija, Avstrijo in Italijo pa podpira Nemčija. Na vsak način se bo cela zadeva kmalu ugodno rešila.

Dunaj, 3. marca. »Neues Wiener Tagblatt« poroča: Iz najboljšega vira izvemo, da je armada urava že vse potrebne priprave ukrenila, da se čete na gališki meji odpuste.

× × ×

OBLGANJE SKADRA.

Belgrad, 3. marca. »Pravda« poroča: Vlada je imenovala generala Bojoviča za vrhovnega poveljnika oblegovanih čet pred Skadrom.

SRBIJA DAJE REZERVISTOM DOPUST.

Belgrad, 3. marca. »Pravda« poroča, da je vlada veliko rezervistom dovolila tritedenski dopust.

TURKI DEMENTIRAJO IN PRIZNAVJO.

Carigrad, 3. marca. Porta dementira vest »Stefanik«, da je Anglija sporočila, da se glede miru popolnoma pokorjuje velesilam. Porta dementira tudi vest, da se vrše v Peterburgu mirovni dogovori. Kljub temu se vzdržuje vest, da bodo turški diplomati zaradi miru v kratkem odpotovali v Peterburg ali da se že tam nahajajo.

BULGARIJA GLEDE MIRU.

Sofija, 3. marca. Po informacijah dobro poučenih krogov bodo zastopniki velesil v kratkem bulgarski vladi ponudili posredovanje velesil v zadevi miru. Bulgarija bo velevlastem naznanila svoje minimalne zahteve.

× × ×

NASLEDNIK DR. NAGLA.

Dunaj, 3. marca. »Neues Wiener Tagblatt« hoče vedeti, da je imenovanje dr. Pflugerja za dunajskega nadškofa gotova stvar.

POLJSKO - RUSINSKA POGAJANJA.

Dunaj, 3. marca. O stanju poljsko-rusinskih pogajanj glede deželne volilne reforme v Galiciji se danes poroča, da teko ugodnejše nego so preje.

OGRSKA VLADA SE S SOCIALNO DEMOKRACIJO POGAJA.

Budimpešta, 3. marca. Včeraj noči se je vodstvo socialno demokratske stranke dolgo posvetovalo o kompromisnem predlogu ogrske vlade, da se starostna meja za volilne uravičence zniža. Ako bi se ta kompromis posrečil, bi generalni štrajk v sredo izostal.

Budimpešta, 3. marca. Oficijelno se dementuje, da bi se ogrska vlada s socialno demokracijo glede generalnega štrajka pogajala, toda gotovo je, da se taka pogajanja vrše. Jutri pride volilna reforma v zbornici v razpravo. Danes je vojaštvo okupiralo odkazana mu mesta in policija ima od 4. ure dalje permanentno službo.

FRANCIJA IN ANGLIJA.

Toulon, 3. marca. Francoski mornariški minister se je sestal s prvim lordom angleške admiralitete lord Churchillom.

ŠKANDAL V DVORNI OPERI

Dunaj, 3. marca. Včeraj so se v dvorni operi dogodili škandali, kakršnih dvorna opera ne pomni. Mesto oboje gospe je namreč pela neko vlogo v »Hugenottih« neka čisto neznana pevka Jarno. Pevka je pela napačno. Nastal je nemir in čuli so se klici: »Nečuveno!« — »Škandal!« — »Abzug!« V tretjem aktu je pevka morala svojo vlogo kar prekiniti in je zastor padel. Prišel je pred rampo nadrežiser in naznanil, da bo moral v 4. aktu nek prizor vsled indispozicije pevke izostati. Publikum je klical: »Abzug Gregor!« — »Sramota!« itd. V dvorni loži je sedela nadvovodinja Izabella. Občinstvo je gledališče zapustilo. Pevka Jarno se je tako razburila, da so jo morali takoj odpeljati v nek sanatorij. Dva demonstranta so zaprli.

ŠKANDAL V FRANCOSEKEM GLEDIŠČU.

Bordeaux, 3. marca. Ko so hoteli v Skala - gledališču začeti včeraj s predstavo, je prišla komisija zarubit kaso. Igralci so zahtevali, da se jim del dohodkov izplača, kar je pa komisija odklonila. Nato so igralci gledališče zapustili. Občinstvo je nato pri kasi svoj denar nazaj zahtevalo, ker pa mu ga niso hoteli dati, je odšlo na oder in vse pobilo. Več demonstrantov so zaprli.

ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI KRALJEVEM VLAKU.

Rim, 3. marca. Pri vožnji kraljevega dvornega vlaka se je na progi našel železen drog. Dogodku se ne pripisuje nobena važnost.

AUTOBANDITI.

New York, 3. marca. Autobanditi so napadli nekega juvelirja, ga oropali 9000 dolarjev in po revolverškem boju s policijo pobegnili.

BEG RAVNATELJA AKCIJSKE DRUŽBE ZA PAPIR V PRAGI.

Praga, 3. marca. Od tu je pobegnil ravnatelj akcijske družbe za papir Anselm Götzl. Zapustil je dolga 1½ milijona kron.

PRETEPENE SUFRAŽETKE.

London, 3. marca. Več sufražetek, ki je igralo na lajno, da tako dobi sredstev za agitačni sklad, je občinstvo preteplelo. Občinstvo je tako bilo po sufražetkah, da so mogle domov le s pomočjo policije.

Ljubljanske novice.

Ij Naši liberalci. Nekateri gospodje na mestnem magistratu se še niso otrsli tiste ošabnosti, katere so Ljubljančani že nekaj časa precej siti in o

604

Zahvala.

Radi nenadomestne izgube in smrti naše goreče ljubljene soproge oziroma matere I. t. d. gospe

Franciške Povše roj. Kovačič

smo prejeli tako mnogoštevilne izraze in dokaze odkritosrčnega sočutja, da smo primorani tem potom javiti vsem in vsakemu posamezno svojo prisrčno zahvalo. Na prvem mestu izrekamo svojo zahvalo preč. g. kaplanu Fr. Zitniku, ki je vedno rad čul nad ugašajočim življenjem. Po njegovih dušno pastirskih in prijateljskih navodilih je mirno dozorevalo in konečno ugasnilo kot prava žrtev ljubezni do Boga. Prisrčna hvala tudi preč. gg. župnikom iz Sevnice, Boštanj, Mirne in vč. gg. duhovnikom iz Radne in Ljubljane, ki so s svojo navzočnostjo povzdignili pretresljivi verski obred in nas žalujoče najbolj potolažili. Nadalje nam bodi dovoljena zahvala našemu skrbnemu gospodu zdravniku g. Al. Češarku, ki je razumel sočutno dati posebno učinkujočo moč zdravilom s svojimi cenjenimi obiski in prijateljskimi pogovori. Izrekamo svojo iskreno zahvalo veleblagorodnemu g. generalmajorju Josipu Zupančiču pl. Kroisenau, c. kr. sodnemu predstojniku g. Josipu Tekavčiču, c. kr. davčnemu upravitelju gosp. Fr. Archu, c. kr. finančnemu komisarju g. Ign. Lužarju, c. kr. poštarju g. Fr. Eiletzu, g. nadučitelju Fr. Pirnatu, c. kr. žendamerijskemu g. postajenačelniku, g. poveljniku požarne brambe — tem in vsem v njihovem področju, šolski mladini, tržanom in sploh vsem, ki so od blizu in daleč, ustmeno ali pisмено, s krasnimi venci ali nakaterikoli način skazali rajni zadnjo čast in nam lajšali žalost. Bog plačaj stotero in tisočero vsem!

Mokronog, dne 3. marca 1913.

Žalujoči ostali.

kateri je dr. Tavčar v svojih mladih letih pisal: »Kako boli dobrega Slovenca srce, ko vidi puhlo ošabnost, ako vidi prevzetnost mesto ponižnosti.« G. županu dr. Tavčarju bi priporočali, naj preskrbi, da nekaj te ponižnosti razširi po mestnem magistratu, da ne bomo v županovem glasilu »Slovenskem Narodu« več čitali takih stvari, kot smo jih te dni. Uslužbenci mestnega užitninskega zakupa so se v našem listu pritožili, da zmrzujejo in da postajajo sploh ondi razmere neznesne. Rečezi pazniki že celo zimo zmrzujejo, pa brez razlike mišljenja, ker mraz je za vse kosti enako hud. Namesto pa, da bi tem revežem pomagali in jim poskrbeli kurjavo, pa neka brezsrčna duša sedaj uslužbencem v »Slovenskem Narodu« grozi. Tako se naši liberalci sami sebe in svojo ljubzen do ljudstva demaskirajo. Tisti ljudje, ki si drznejo metati okolu z grožnjami, naj vedo, da je naše zastopstvo v občinskem svetu tako močno, da bo vsako krivico najodločnejše kvitiralo. Ljubljancem so že do grla siti ošabnosti, ki se časih kar »v imenu magistrata« pase po »Slovenskem Narodu« in opravičeno se iz vrst volilcev S. L. S. čujejo glasovi, da je naše zastopstvo v občinskem svetu napram takim grožnjam še preponižno. Take grožnje bo treba v kail zažgati, pri vsakem poku izvršiti jih, pa nastopiti tako, da bo izvestnim gospodom prešlo vse veselje do kakih pizkusov. To bo edino pravo stališče. Liberalci naj si enkrat za vselej zapomnijo: Toliko moči že imamo tudi v Ljubljani, da bomo poskrbeli, da liberalna ošabnost ne bo šla dalje v cvetje. Ta ošabnost naj zmrzuje, tej ošabnosti bo treba še temeljitejše na prste gledati, mestnim uslužbencem naj se pa brez razlike da pravica! Če tega naši liberalci na magistratu ne razumejo, jim bomo pa zagodli drugo »muziko«.

Ij Porotne obravnave v Ljubljani. Porotne obravnave v Ljubljani bodo trajale do 8. t. m. Na vrsto pridejo še: dne 6. t. m. Janez Trobec radi zažiga; Evgen Kuss radi poverbe; Fr. Bizjak radi uboja brata; Janez Brvar radi zažiga.

Ij Umrla je po daljši bolezni Marija Zrimšek, soproga g. paznika Zrimška. Pogreb se vrši jutri, v torek, ob pol 5. uri popoldne iz deželne bolnišnice. Šentpetersko prosvetno društvo se z zastavo udeležilo pogreba vrle članice. Radbini pa izrekamo svoje sožalje.

Ij Umrla je včeraj v deželni bolnišnici gospa Ada Klimesch, soproga profesorja. Truplo preplejejo na Češko.

Ij Sestanek katehetov. V sredo, 5. marca, ob petih popoldne mesečna konferenca. — Nadaljevanje zadnjega nedovršenega sporeda in drugi pomniki

Ij Umrla so v Ljubljani. Neža Samša, delavka, 68 let. — Jera Sešek, bivša kramarica, 71 let. — Matevž Zeleznik, hišnik, 36 let. — Karel Putrich, uradnikove vdove sin, 8 mesecev. — Karel Filipič, delavčev sin, 12 let. — Jožefa Zupan, rejenka, 4 dni. — Roman Kladerott, brivčev sin, pol leta.

Ij Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek, se ponovi za pepar Rossinijeva komična opera »Brivec sevilijski«. — V četrtek, dne 6. marca, gosp. Danilu za častni večer San Benellija tragični poem »Amore dei tre re«. Slovenski prevod je preskrbel po italijanskem izvirniku pesnik Alojzij Gradnik.

Ij Gostovanja v slovenskem gledališču. Intendanca je radi gostovanj v dogovoru z nekaterimi člani hrvaškega gledališča v Zagrebu. Gdčna. Mira Korosčeva je obljubila svoje sodelovanje v »Toski«; nadalje gostujejo gospa Polakova, operna tenorista gg. Jastržebški in Lowczyński, operetni tenorist g. Strmač in g. Borštnik ki bo igral okrog velike noči Kantorja v Cankarjevem »Kralju na Betajnovi«.

Ij Pilnovka je eksplodirala v soboto dopoldne zidarju Alojziju Delščavio, katera mu je pri delu svetila v kanalu na sv. Petra nasipu ter ga kos železa na obrazu tako poškodoval, da je moral v deželno bolnišnico.

Ij Kolo ukradeni je bilo v soboto zvečer iz veže hiše št. 1 na Tržaški cesti nekemu poštnemu slugi. Kolo je trdke Puch, že precej obrabljeno ter vredno 100 K. Tatvine je sumljiv nek tujec, ki je baje odšel proti Trstu.

Ij Žepna tatvina na trgu. V soboto dopoldne je bila na Vodnikovem trgu strojarjevi ženi Jožefi Rantovi iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imela manjšo vsoto denarja in listke trdke Reich.

Ij Aretovani sta bili slaboglasni Terezija Štrajnerjeva rodod iz Drenja pri Dolenjskih Toplicah in Franciška Jesensko rodod iz Kompolje pri Kamniku, ker imata za mesto prepove-

dani povratek, a se še vedno povračati nazaj.

Primorske vesli.

p Goriški deželni zbor. »Correspondenca Austria« prinaša vest iz Gorice, da utegne biti sedanjí goriški deželni zbor razpuščen, nakar slede nove volitve. Pravi, da ni izključeno, da pride na krmilo nova večina, obstoječa iz slovenske in laške ljudske stranke. Slovenska Ljudska Stranka bi zahtevala v tem slučaju mesto deželnega glavarja, za katerega bi prišla v poštev dr. Gregorčič ali dr. Fon. V koliko seveda ta vest resnici odgovarja, se ne da kontrolirati.

p Odvetniška vest. V odvetniško pisarno gospoda odvetnika dr. Pavletiča v Gorici vstopi dne 1. aprila t. l. odvetniški kandidat dr. Martin Malnerič.

p Iz mestnega močvirja v Pulju. Iz Pulja: V neko tukajšnje zloglasno hišo je prišel delavec Ilija Zagorac, doma v Dalmaciji. Ko je omenjeni prikolovratil v soboto popoldne v zloglasno hišo, ga je vratar hiše zavrnil in mu zabranil vstop, kar je Zagorac tako razkačilo, da je tekom prerekanja porinil vratarju Jožefu Zaharu dolg nož v prsa. Zasedeni se je takoj zgrudil na tla in vsled izkrvavljenja izdihnil.

p Imenovanje pri »Montu«. Dosedanji likvidator na »Montu« v Gorici, g. Ivan Simčič, je imenovan za glavnega blagajnika na istem zavodu.

p Umrl je v Gorici krojaški mojster g. Ivan Podgornik.

Štajerske novice.

š Občinske volitve v Grajski vasi. Pri občinskih volitvah, ki so se vršile dne 1. marca, so zmagali pristaši Slovenske kmetijske zveze.

š Smrtinja slutnja. V okolici Bohorina pri Konjicah je 65letni dninar Mejovšek Janez pri kovaču kupil motiko, potem pa pri sosednji trgovini živeža za prihodnje dni. Kakor da bi slutil bližnjo smrt, je omenjal, da morebiti ne bo več prihajal kupovat. In res! Na robu ceste 150 metrov od štacune se je revežu menda spodrsnilo, da je poleg pota obležal. Tam so ga našli mrtvega. Razmere izključujejo vsak zločin.

š Liberalna nesramnost. Iz Zetal pri Rogatcu nam poročajo: Tukajšnji učitelj g. Cvetko Trafenik se je ustrelil v Gaberniku pri Rogoški Slatini. Kakor se je dognelo, je storil svoje dejanje v duševni zmedenosti, ki se je polagoma razvijala od časa, ko je enkrat padel s kolea in se močno pobil na glavi. Zelo nesramno je torej, če nek liberalni tovariš nesrečnega pokojnika zvrca krivdo smrti na slovensko obstrukcijo. Ako so slabe gmotne razmere res kaj doprinesle k Trafenikovemu samoumoru, potem bo o tem vedel največ povedati bivši liberalni deželnozbornski kandidat g. Berlisg.

š O legarju, ki razsaja v Trbovljah, se nam poročajo čudne reči. Vzrok bolezni je nečistost vodovoda, katerega ima trboveljska premožarska družba napeljana v premožokope. Isti je bil celo nepokrit ter so v njem baje našli zastrupljenega psa in več kač. Oboleni so le oni delavci, ki so pili iz tega vodovoda v premožokopu. Od delavcev, ki niso pili te vode in kateri so delali zunaj premožokopa, ni dosedaj še nobeden zbolel. Ako se je res našel v vodovodu zastrupljen pes in druga nesnaga, potem pač zadene vsa krivda trboveljsko premožarsko družbo, katera se z ozirom na mnoge življenske žrtve niti poopravi ne da, in dolžnost okrajnega glavarstva je, da celo zadevo natančno in strogo preišče, da se ne bo delavstvo in drugo prebivalstvo še nadalje razburjalo. Mi bomo celo zadevo še nadalje zasledovali.

š Mariborski okrajni glavar pl. Weiss - Schleussenburg v službi nemških nacionalcev in šulferajna. Kakor smo že poročali, se je vršil dne 23. februarja v Ceršaku ob 6. uri shod Jugoslovanske Stokovne Zveze. Beseda »Jugoslovanska« je nemško-navdahnjena gospode birokrate, predvsem pa glavarja pl. Weissa tako razburila, da je napisal takoj dolgo ekspresno pismo na orožnike v St. Ilju v Slovenskih goricah s pozivom, da gredo nemudoma stražit ubogo cirberško šulferanjsko šolo. V pisarnah mariborskega okrajnega glavarstva, posebno v sobi, kjer sedi g. Weiss pl. Schleussenburg, veje oster nemškonacionalni veter. Zato ustvarja pl. Weiss »nevarnost« za nemško posest, kjer je ni. Ko so prihajale cele trume mož na shod in so šle mimo šulferanjske šole, so se bliskali orožniški bajoneti na šulferanjskem dvorišču. Našim možem še v glavo ni padlo, da bi skrivili las skoro edinemu šulferajnvcu v Ceršaku. Zborovali smo mirno naprej, ker v naših vrstah ni hujskačev, ni tiste zagri-

zenosti kot pri oholih in vsiljivih Nemcih. Vsekako bo treba »delovanje« nemško - nacionalnega mariborskega okrajnega glavarja pl. Weissa posvetiti več pozornosti.

š Razpisano je mesto učiteljice na petrazredni utrkvistični šoli v St. Lenartu v Slovenskih goricah (II. plačilni razred).

š Iz Artič pri Brežicah. Iz zanesljive strani se poroča, da se v kratkem vpelje pri nas vozna pošta, ki je pa tudi njeno potrebna. Vso zadevo je seveda izposloval naš državni in deželni poslanec g. dr. Ivan Benkovič ter mu za njegov trud ostanejo Artičani vedno hvaležni.

š Poroka. Dne 24. febr. se je poročil g. Avgust pl. Pokorny, ritmojster 16. huzarskega polka z gdčno Margarito Kordelitsch pl. Neuweinsberg.

Iz slovenskega sveta.

— Za one, ki žele v Bulgarijo. Zagrebška trgovska in obrtna zbornica javlja, da je najbolje, da osebe, ki žele dobiti zaslužka v Bulgariji, najbolje store, da počakajo konca vojnih dogodkov. V Bulgariji zahtevajo znanje bulgarskega ali kakega sorodnega slovenskega jezika ali znanje francoščine. Največ izgleda bo za službe v denarnih zavodih in pri transportnih podjetjih. Čakati je treba na odredbo bulgarske vlade glede državne službe. Za trgovce je najbolje, da gredo na lice mesta in sami presodijo razmere.

— Jubilej slovenskega časnikarja. V četrtek je slavil 60letnico svojega rojstva češki književnik in novinar Josip Holeček, znan in spoštovan prijatelj Jugoslovancov. — Na mnoga leta!

sl Tiskarska umetnost v Črni gori. »Schweizer Graphische Mitteilungen« z dne 1. februarja 1913 objavljajo naslednje zanimive podatke o tiskarski umetnosti v Črni gori. Najstarejša državna tiskarna v Evropi je bila ustanovljena na Obodu-Cetinje. Ko je kralj Nikita I. junija 1900 poslal svojega zastopnika k slavnosti Gutenbergove 500letnice v Moguncijo, je poslal za tiskarsko razstavo tudi najstarejše črnogorsko cerkveno tiskano delo »Osmoglasnik« iz leta 1493. Ta foliant je bil dotiskan leta 1494. in obsega 270 listov; že naslednje leto mu je sledil psalter, ki je štel 347 listov četvorke. V »Osmoglasniku« ni naveden kraj natiska, pač pa je v psalterju iz leta 1495. kot kraj navedeno Cetinje. Ker se je pa po starem izročilu prva tiskarna dežele nahajala v Obodu, vnanjem ozidju Cetinja, ki je bilo sezidano pod Ivanom Crnojevičem, je dobila ime: »Obodsko-cetinjska tiskarna«. Kako in kdaj je pa nastala? Ivan Crnojevič, zadnji vladar Zete (tako se je v srednjem veku imenovala pokrajina med Cetinjem in Skadrom), se je preje enkrat dalj časa mudil v Benetkah, kjer je tedaj še mlada tiskarska umetnost že bujno cvetela; hitro je spoznal, kako važna bi nova iznajdba lahko postala za srbski narod kot duševno orožje proti turškim tlačiteljem. Zato je poslal v Benetke nekega meniha, Makarija po imenu, da se nauči tiskarstva. Makarij se je z vnmemo in uspehom lotil učenja; kmalu je naredil tipe cirilskih črk, in sicer tako izborna, da še danes za cerkvene knjige veljajo kot vzor. Dasi je omenjena cerkvena knjiga »Osmoglasnik« prvo datirano tiskarsko delo Črne gore, so se vendar že pred njim tiskala nekatera druga starejša dela, kar izhaja že iz primerjave črk. Razun tega priča za to tudi okolnost, da je moral Jurij Crnojevič, ki je imel za ženo neko benečansko patricijko, Erizzo po imenu, po smrti svojega očeta bežati v gore, tako da gotovo ni imel časa ustanoviti tiskarne. Leta 1496. se je tudi odpovedal vladanju in se s svojo družino za zmeraj vrnil nazaj v Benetke. Zato se opravičeno sklepa, da je Ivan Crnojevič takoj po svoji vrnitvi iz Benetk leta 1481. v svoji domovini dal postaviti tiskarno, tako da se obodsko-cetinjska tiskarna opravičeno lahko imenuje ne le kot prva slovensko-cirilska, marveč tudi kot najstarejša državna tiskarna v Evropi. Za Srbe je bila ta tiskarna velika pridobitev. Zgodaj vpeljana Gutenbergova iznajdba (črnogorski tiskarni so kmalu sledile druge v Bosni, Hercegovini, Novi in Stari Srbiji) je Srbom pomagala, da so skozi stoletja podvrženi izlamu ohranili pravoslavlje in svojo narodnost. Leta 1834. se je na Cetinju zopet ustanovila državna tiskarna. Toda njene črke so se končno prelile v topovske kroglice in porabile v boju proti Turkom. Šele po 1860. letu se je zopet ustanovila na

Cetinju državna tiskarna, ki še danes obstoji. Leta 1893. se je v Črni gori slavila 400letnica obodsko-cetinjske državne tiskarne; slavnosti se je udeležil ves slovenski učeni svet, pa tudi vseučilišča v Parizu, Oxfordu, Bologni in Rimu so poslala zastopnike ali adrese.

Ljudsko štetje v novih srbskih krajih. Srbska vlada pripravlja načrt za izvedbo ljudskega štetja (štela se bo tudi živina) v novih krajih. V to svrhu se pri vseh okrožnih oblasteh ustanove začasni statistični oddelki, ki bodo zbirali in urejevali podatke posameznih občin.

Proti ruskim aviatikom. Vojaška poletstva v Przemislu in Lvovu so odredila, da se mora odsej naprej streljati na vsak tuji aeroplan, ki se pojavi nad mestom. Kakor znano, so se pojavili v zadnjem času zelo pogosto nad Przemislom aviatiki, najbrže ruski, ki so imeli s seboj izborne metalce svetlobe in rekognoscirali ponoči trdnjavske utrdbe. Domači aeroplani bodo morali imeti velike cesarske zastave.

Židje se izseljujejo iz Varšave. Vsled vedno hujšega bojkota, ki ga izvajajo Poljaki v Rusiji proti židovskim obrtnikom in trgovcem, zlasti v Varšavi — kakor smo že svojčas poročali — se čutijo židovske pijavke hudo prizadete. Vse tako kaže, da jih bo mnogo prišlo na boben. Nekateri židje so morali trgovine zapreti. A bojkot ni udaril le trgovcev in obrtnikov, ampak tudi židovske delavce in roko-delce. Zavoljo neznesnih razmer se židje kar trumoma selijo iz Varšave. Izselilo se jih je že na tisoče. Poljaki so prijeli za pravo orožje, da se odkrižajo židovske more.

Iz katoliške Morave. Dne 20. februarja se je vršil v Prostejevu sestanek zaupnih mož in velik shod tamošnjega Katoliško-političnega društva. Zastopanih je bilo 41 župnij. Društveni predsednik Vodička iz Štetovic je poročal o društvenem delovanju. Izvoljen je bil nov odbor. Soglasno se je sklenilo priporočati izvrševalnemu strankinemu odboru kandidature inženirja Cirila Hajka v splošno kurijo. Ogorčena množica je obsojala napade socialnih demokratov in liberalcev na prostejevskega župnika Dostala, kateri ne le v mestu, ampak tudi na kmetih škodljivo vplivajo na složno in enotno delovanje organizirane katoliškega ljudstva ter ovirajo popolni uspeh.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 3. marca 1913.

Pšenica za april 1913	11:80
Pšenica za oktober 1913	12:24
Rž za april 1913	9:78
Rž za oktober 1913	9:77
Oves za april 1913	9:99
Oves za oktober 1913	8:84
Koruza za maj 1913	7:59
Koruza za julij 1913	7:84

Gostilna pri 'Grozdu' v Mariboru prenovljena.

Krasne, novo opremljene sobe za tučce, priznana dobra kuhinja, izborna raznovrstna vina. Vsak čas kopelj v hiši. Si parla italiano. — On parle français. Englisch spoken.

Za obilni poset se priporoča valespoštovanjem

Vincenc Spatzek.

lastnik.

602 3

Mlad, inteligenten, v vseh trgovskih poslih popolnoma verziran

uradnik išče postranske službe za 3 do 4 ure na dan.

Cenjene ponudbe pod: „Zmožen in zanesljiv“ 689 na upravo lista. 690 2

16 letna deklica

iz dobre hiše, lepega in npravnega vedenja, želi vstopiti v službo v kako prodajalno ali trgovino. Naslov: Občinski urad v Kamni gorici. 689 3

Naznanilo.

Služba **zdravnika ubogih** za faro Ljutomer in Malanodelja, s katero je združena letne plače 1500 K, se s tem razpisuje.

Prošnje za to, naj se vložijo pri podpisnem okrajnem odboru do 21. marca t. l. Razen strokovnega vzposobljenja, naj se dokaže zvršen nemškega, popolno znanje tudi slovenskega jezika. — Zdravnik okrajnih ubogih je bil doslej tudi distriktni zdravnik in je dobival za to dozdajni zdravnik iz skupine dotičnih občin letno 440 K. Potem je bil tudi zdravnik pri okrajni bolnišnici blagajni.

Okrajni odbor Ljutomer,

dne 26. februarja 1913.

Z Beneškega.

Napredek. Naš mali Šenpeter napreduje. Nekaj novih, čednih stavb, nekaj starih prenovljenih mu daje vedno lepše lice. Kmalu bo izgotovljena tudi električna razsvetljava. Moč bo dal podjetni domačin g. Pušin, mlinar pod Ažlo, ki slovi tudi kot izvrsten živinorejec.

Municipalizacija konvikta. Šenpeterska občina je prevzela na svojo roko konvikt, ki je spojen s kršč. ženskim učiteljskim. Podvzetje je jako dobro in bo neslo lep dobiček, ker je konvikt prenapolnjen. Samo škoda, da za Slovenke ni mesta. Vlada daje na razpolago učiteljsku 30 popolnih stipendij za učenke.

Uršulinke v Šenpetru. Uršulinke iz Čedad so ustanovile drug konvikt za učenke.

Živnorojsko društvo za šenpeterski okraj se lepo razvija. Imelo je dobro podporo od vlade in od provincije, in tako mu je bilo mogoče nakupiti več mladih bikov, menda iz Tirolskega, za izboljšanje plemena.

Hranilnica in posojilnica v Šentlenu nardu ima komaj poldrugo leto, pa je že krepka in krasno napreduje. Ima precej denarnega prometa in je sklenila svoje prvo leto z lepim dobičkom. Istotako dobro se počuti tudi ž njo spojeno konsumno društvo.

Mlekarnica se snuje v Topolovem, in ta bo menda prva obstoječa med šentlenardskimi Slovenci. Nadejati se je levega uspeha.

V Sovodnji je nekaj posestnikov iz Matajurskega pogorja demonstriralo proti občinskemu odboru, ali pravzaprav proti vladi, ki hoče, da bi se ustavili še dve ljudski šoli. Občina, mala in ne bogata, komaj vzdržuje obstoječe štiri, katerih je sicer dovolj za manj kot dvatisočno prebivalstvo. Pri nas mora vsaka občina skrbeti za svoje šole in plačati učno osebo. Sovodnjiški demonstrantje so hoteli na glas povedati, da ne morejo več jemati na pleča novih davkov.

Cesta v Mažarole. Ta slovenska velika vas, popolnoma odločena od sveta, si je že dolgo let želela ceste od Tavorjane (Tovreano di cividade). Z velikim je naposled prišlo do tega, da se ji ustreže. Cesta bo prava sreča za Mažarolce, kateri niso mogli doslej izvažati svojih pridelkov in so morali zaženjati domača dela ter hoditi po svetu za delom.

PRIRPAVE NEMČIJE.

Nemško zračno brodogradje. Načrt nemškega zračnega brodogradja, za čegar uredničenje se zahteva 20 milijonov mark, obsega 1. zrakoplove: 3 Zepeline, 1 Schütte - Lantz in 1 Parseval. Stroški za oba trda tipa z lopami vred so proračunani na 1.300.000 mark za vsak zrakoplov. Parseval stane primerno svoji velikosti 4 do 500.000 mark. Zvišati se mora tudi stanje moštva treh zrakoplovnih bataljonov, da se izobrazi zadostno število strežnega moštva za nove zrakoplove; zgraditi se pa morajo tudi vojašnice na zrakoplovnih postajah. Končno je v načrtu razširjenje vojne zrakoplovne šole v Döberitzu. 2. letalni stroji: Vojna uprava že dalj časa proučuje razne sisteme letalnih strojev, ki jih imajo sedaj v Nemčiji 15, kateri bi bil najbolj uporaben za vojaške namene. V prvi vrsti pridejo v poštev: Rumpler - Taube, Albatroswerke, Luftverkehrsgesellschaft, Aviatik, Harlandwerke, Eulerwerke in Otto v Monakovem. Stroški za en letalni stroj znašajo od 15 do 25.000 K, nevračunski stroške za lope. Le tekom letošnjega leta se nakupi večje število letalnih strojev za vojaške namene. Obenem se najbrže izvede organizacija zračnega brodogradja na podlagi vojaških načel.

Idrijske novice.

i Naše cestne zadeve. Na Kranjskem je malo okrajev, ki bi imeli tako neprimerno speljane ceste, kakor so pri nas. Strmi klanci, ozki ovinki, senčnate grape zavirajo promet, med posameznimi vasi pa so večkrat mesto cest navadni kolovozi. Zato je bila prva skrb, ko smo dobili cestni odbor v svoje roke, da v tem poskrbimo za boljše prometne zveze. Po dvestoletnem prerekanju se je pričela graditi cesta Ziri-Rovte, cesta Spodnja Idrija-Kanamlja je pa tudi že zagotovljena. Posamezne občine si bodo sedaj same lahko svoje vasi z novimi cestami zvezale, n. pr. Sovratec, Vojsko ali Šebrelje. V doglednem času pride pa še Sp. Idrija-Sovodnj in vrsto, kar bo zopet Poljanski dolini, Otaležim in Osličanom v korist. Živina, les, mleko, sadje in drugi pridelki se bodo iz sedaj zapuščenih krajev lažje izvažali kakor

dandanes. Skupno s cestnim odborom se pa tudi državna uprava trudi doseči na svojih progah več izboljšav, četudi vidimo, da gre le bolj polzevo pot. Cesta skozi Zalo se širi, vendar se nam zdi, da se je za nepotrebnega izogibalščaka lepa svota denarja zavrgla; seveda pa je, resnici na ljubo povedano, morala cestna uprava tudi 25.000 kron samo za gramoz izdati, ker je prejšnji cestni odbor celo vrsto let progo zanemarjal. Ker se je pa gramoz kar na debelo nasul, mesta da bi se bil polagoma z valjem v razmočeno cesto vdela, je tudi tukaj precej dela in stroškov izvršenih, ker se vse preveč po šabloni dela. Tudi to bi bilo prav, da se blato postrga, da bi potem v lepem vremenu ne imeli toliko prahu; čemu so pa cestarji in cestni mojstri, ki delo nadzorujejo! Za cesto v Dole in po Nikovi, za katero se nekdo v naši mestni pisarni tako ogreva pa velja po pl. Prm. besede: pri prejšnjem odboru so bile velike doklade in kljub temu polno dolgovi in pridno dela in mesto dolgovi ima denar za nove zgradbe — zato naj pa tisti trpe, ki so se starega liberalizma z dolgovi in neredom tako krčevito držali. Učeni občinski filozof naj lepo molči in se za svojo pisarno briga!

Poslano iz Železnikov.

Moj dobri železniški liberalni prijatelj, ki me seveda ne nosi v srcu, se je po dolgem času zopet oglašil, in sicer to pot v »Slov. Narodu« in me je, vsaj kakor on misli, prav pošteno dregnil pod moja trda bohinjska rebra. Najprej daje duška svoji jezi, ker ga nisem povabil k svoji »skromno« obloženim mizi ob priliki svojega godovanja, pač pa svojega »k srcu priraslega« prijatelja dr. Kreka. Potem mi pa daje častno spričevalo, da sem gentleman. Piše namreč doslovno: »In gentleman je ta gospod, to je dokazal istega dne v ponavljalni šoli. Istega dne je namreč prinesel učenec ponavljalne šole Kordež za gospo učiteljico Dolenc šop jelkovičev in jih položil na kateder. Ko pride v razred župnik Marčič in zagleda zelenje, vpraša: »Kaj pa to smreče tukaj dela?« Ko učenci povedo, za koga je, pograbi župnik šopek, ga vrže na tla in brčne z nogo pod mizo, rekoč: »S tem naj frajlica Dolenc pometa!« — In ta človek je predsednik krajnega šolskega sveta, torej mož, čigar prokleta (!) dolžnost bi bila, varovati ugled šole in ta mož je katol. duhovnik, pa ne zna in noče krotiti svoje jeze nad političnim nasprotnikom celo pred otroki v šoli. Železniški naprednjaki, ali se vam ne zdi, da v isti cerkvi, kjer je Marčič, ni za vas prostora?!«

Grozne in strašne reči se torej gode v lepem železniku in jaz sem pravi pravcati podivjani boljinjski medved, seveda če bi bilo vse to res, kar je napisal v svoji sveti jezi moj prijatelj. Toda z velikim obžalovanjem moram resnici na ljubo priznati vsem kranjskim in izven-kranjskim naprednjakom, da nisem — gentleman, ampak še vedno poštena, preprosta in mirna boljinjska duša. Res sem prišel tistega dne v ponavljalno šolo in bil sem naprošen od gospe učiteljice, naj bi podpisal šolska spričevala. Ko sem prišel v šolo, so bile res na mizi jelove vejice. In rekel sem: »Kako bom pa sedaj pisal, ko je to na mizi?« In pustil sem vejice na mizi, kakor so ležale in podpisoval spričevala na njih, ne da bi rekel glede vejice le še najmanjšo besedico. Ko sem odšel iz šole, sem pustil vejice tam, kjer so bile. To je bil ves dogodek, o čemur lahko priča cela ponavljalna šola. Vse drugo je zrastle v glavi mojega prijatelja. Torej so tudi njegovi nauki in njegovo zgražanje brez vsake stvarne podlage. Pripominim pa še dvojce. 1. Ko bi hoteli tudi nekateri drugi činitelji tako skrbeti za ugled šole, kakor skrbim jaz, bi bila naša šola pač malo bolj ugledna, kakor je. 2. Vsakemu, ki je videl dne 13. februarja 1913 g. dr. Kreka v mojem farovžu pri moji »skromno« obloženim mizi, se obvežem pod častno besedo in advokatskim potom iztirljivo dati 200 kron.

Valentin Marčič,
župnik v Železniku.

KNJIGOTRŽTVO.

Slovenskonemški razgovori v vsakdanjem življenju. (Nemščina brez učitelja II. del.) Sestavljen Pavel Novak. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Nemščina brez učitelja obsega sedaj dva dela. I. del: »Nemška slovnica za samouke« je bolj teoretične vrednosti in zahteva učenje po tej knjigi nekaj truda in slovnične

podlage, vendar pa mora to knjigo predelati, kdor se hoče nemščine temeljito priučiti. I. del je izšel ravnokar v novem, popolnoma popravljenem in predelanem natisu, ker je prva izdaja pokazala mnogo hib, ki so se zdaj odpravile.

II. del: »Slovenskonemški razgovori v vsakdanjem življenju« je pa čisto nova knjiga velike praktične vrednosti. To knjižico lahko rabi vsak samouk, treba je samo, da zna čitati. Kdor ni predelal prvega dela, naj prebere predgovor k tej knjižici in naj se pred vsem dobro nauči kratkega odstavka »Pravila za izgovarjavo nemških besed«. Potem se bo na podlagi razgovorov kar naravnost vpeljal v nemško govorico vsakdanjega življenja, kar je najhitrejši in po najnovjših skušnjah tudi najboljši način za osvojitve tujega jezika. Kdor si dobro zapomni nemške pogovore v tej knjižici, se mu ni treba bati iti med Nemce, znal bo za vsakdanjo potrebo.

Razgovori so izredno praktični in prirejeni za vse slučaje in razmere, v katerih pride preprost Slovenec z Nemcem v neposredno dotiko. Tako bo našlo n. pr. slovensko dekle, ki išče službe v nemških krajih in pri nemških družinah, v knjigi razgovore, ki jih bo lahko in uspešno porabljala ne le pri nastopu službe, temveč tudi med službovanjem samim. Slovenski trgovec, gostilničar, obrtnik, delavec, mladenič, ki gre k vajakom itd., bo našel v tej knjigi pravega svetovalca, ki ga bo rešil v občevarju z Nemcem neljube zadrege.

Knjižica bo pa zanimala tudi marsikoga, kateremu se ni treba nemščine šele učiti. Tako najdejo n. pr. načelniki slovenskih telovadnih društev, požarnih bramb itd. v odstavku »Raz-

govori za vojaške novince« poleg nemških tudi vsa slovenska vežbalna povelja. V tem oddelku so navedene tudi razne vojaške stopnje, razdolitev armade, vojna moč v miru itd., tako da se bo vsak v vojake potrjen mladenič, ki ima priti takorekoč v nek čisto novi, tuji svet, lahko že pred nastopom vojaške službe vpeljal v nove razmere, kar mu bo zagotovilo uspešnejši napredek pri vajakah.

Cena za I. del »Nemška slovnica za samouke« II. natis 1 K 20 vin., cena za II. del »Slovenskonemški razgovori« 1 K 20 vin., oba dela skupaj vezana v platno 2 K 80 vin.

Sanatorium Emona v Ljubljani.

Komenskega vloga 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurški bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Durgan, primar 1. kir. odd. drž. boln.

Dobra služba

645

organista in cerkovnika

na slovenskem Koroškem se takoj odda. Več pove gosp. Jan. Milavec, izdelovatelj orgel v Ljubljani.

Obče priznana, na poseben način namočena

polenovka

(Stockfisch) se dobiva vedno pri trdkli

Josip Pollak, Ljubljana, Sv. Petra cesta 7.

NB. Da mi bode mogoče na veliki teden vsem postreči, prosim da se blagovolijo naročila vsaj en teden poprej rezervirati. 323

Od 20. februarja 1913 odračunam v svoji modni trgovini za gospode dobrovoljno 10% popusta od svojih skromnih stalnih cen pri nakupovanju in gotovem plačilu sledečih predmetov: klobuki, čepice, srajce, spodnje hlače, majice, ovratniki, zapestnice, kravate, rokavice, nogavice, žepni robci, palice, dežniki, gumbi itd.

Vse v največji izberi, najnovejši modi, prvovrstno blago in po konkurenci v vsakem oziru nedosežno. Pazite na cene v izložbah!

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

545

Modna in športna trgovina za gospode

P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Razpis.

Št. 4267.

Za zgradbo železobetonskega mostu čez potok Slavinšek na občinski cesti Slavina-Krče, (občina Slavina pri Sv. Petru) na 2960.— K proračunjena dela in dobave se bodo oddala potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapoja lajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene ali napovedbo pavšalne vsote proračuna naj se predlože do

17. marca 1913, ob 12. uri dopoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za 1 K, doposlati je zapечатene z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe železobetonskega mostu čez potok Slavinšek«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati si ponudnika, ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu, Turjaški trg.

658

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani dne 24. februarja 1913.

Anton Petek

slikarski mojster

Ljubljana, Sv. Petra cesta 38

se priporoča sl. občinstvu za razna

slikarska dela

ter prečistiti duhovščini za izvršitev cerkvenih del itd.

Na zahtevo izvršim vzorce brezplačno, ako se mi delo poveri.